

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

IDUN

ILLUSTRERAD TIDNING
GRUNDLAGD AF
FÖR KVINNAN OCH HEMMET
FRITHIOF HELLBERG

SÖNDAGEN DEN 15 MARS 1914.

HUFVUDREDAKTÖR OCH ANSV. UTGIFVARE:
JOHAN NORDLING.

BITR. REDAKTÖR: ERNST HÖGMAN.
RED.-SEKRETERARE: ELIN WAGNER.

Drottningen hyllas.

EN JÄTTEADRESS FRÅN
STOCKHOLMS KVINNOR
ÖFVERLÄMNAS PÅ
VICTORIADAGEN.

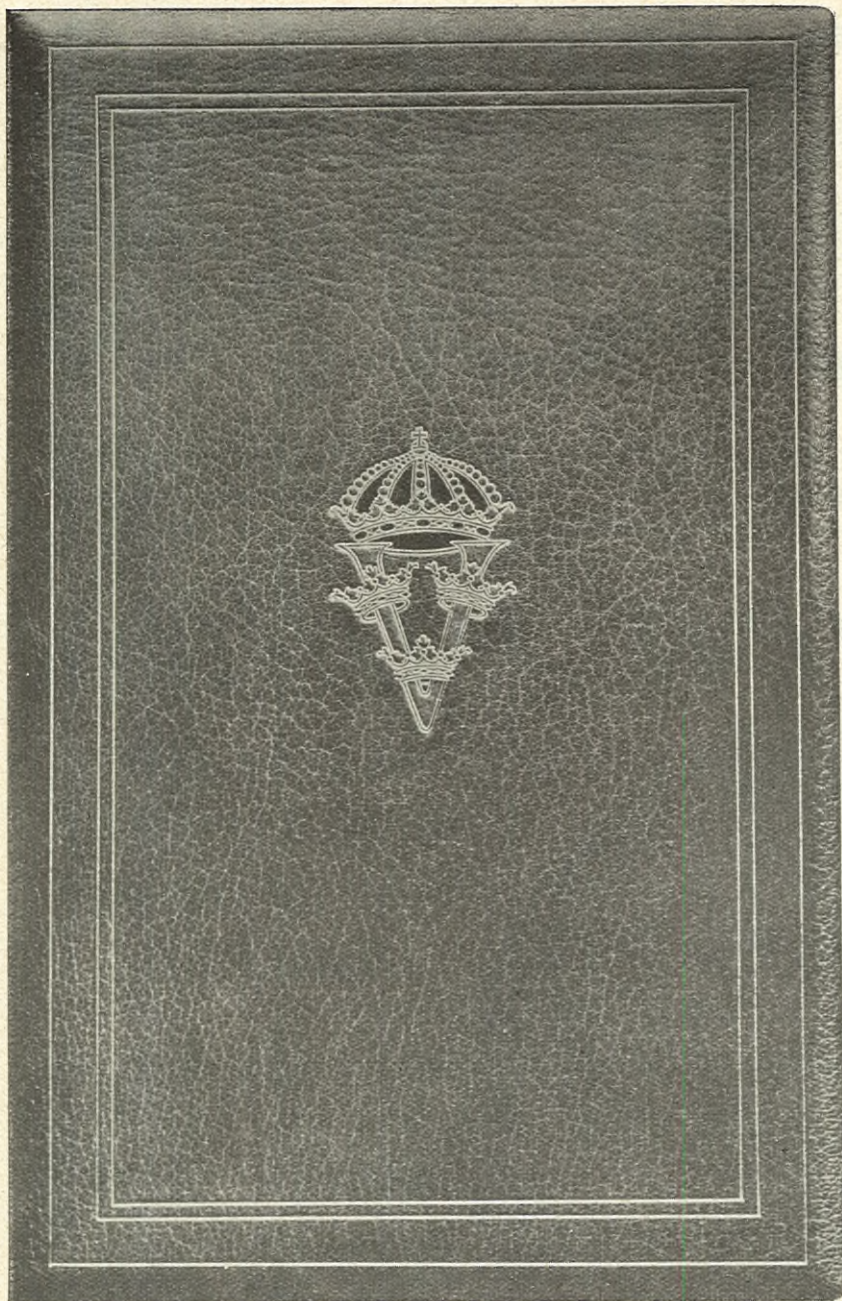
SYMPATIUTTALANDEN
FRÅN ALLA LANDETS
DELAR INSTRÖMMA
DAGLIGEN.

Porträttet af drottningen efter en foto från Axel Eliassons konstförlag.

Deputationen för öfverlämnande af Stockholmskvinnornas adress till drottningen. Sittande från vänster till höger: fru Eva Wretman, grefvinnan Ingeborg Rid-

derstolpe, fru Ebba Eckerman, fröken Cecilia Milow, fru Anna Tamm. Stående: Syster Hanna Kjellström, fru Mathilda Pettersson, fru Cecilia Leijon, fru Julia af Burén, fröken Selma Björklund, fröken Tekla Johanson och fröken Hildur Holm. A. Blomberg foto.

STOCKHOLMS KVINNORS ADRESS TILL DROTTNING VICTORIA.

Pärm i blått skinn med namnchiffer i mosaik med guldkonturer, utförd hos Hofbokbindaren G. Hedberg. Textsidan är utförd i färger och guld.

UNDER DET ATT SVENSKA medborgare öfver hela landet medels uppvakningar och adresser hyllat konungen och samlat sig kring det kraf på försvarsväsendets stärkande, som han företräder, ha de svenska kvinnorna helt spontant vänt sig till hans gemål, drottning Victoria, för att bebygga henne sin vörtnadsfulla kärlek och tillgifvenhet. Man har i dessa dagar betraktat kungaparet som ett med fosterlandet och hedrat detta i dem, men man har också känt ett behof af att bringa konungen och drottningen en personlig hyllning.

Det är icke länge sedan tidningarna meddelade det första telegrammet från svenska kvinnor till drottningen; exemplet vann snart efterföljd öfver hela landet och nu på Victoriadagen står drottningen midt i en ring af svenska kvinnor, föremål för hyllning i en omfattning och af en hjärtlighet, som väl sällan kommit en svensk drottning till del.

Till kvinnorna från olika delar af landet har nu också sällat sig en skara af Stockholms kvinnor, företrädesvis sådana, som icke tillhöra några sammanslutningar, genom hvilka de kunnat frambära sin hyllning.

På Viktoria-dagen öfverlämnas af dessa följande adress, undertecknad af omkring 8,000 kvinnor från Stockholm:

Till Hennes Majestät Drottningen.

Victoria, Sveriges Drottning!

Stark och modig, klok och god, står Eders Majestät midt ibland oss. I trofast kärlek och i ljusa förhoppningar hylla vi Eders Majestät och önska ur djupet af våra hjärtan att i en lång följd af år få betrakta vår drottningdag, Victoriadagen, såsom en de svenska kvinnornas.

Adressen, som är konstnärligt textad och innesluten i en vackert arbetad skinnpärm från Hedbergs hofbokbinderi, öfverlämnas af en deputation sammansatt af 12 kvinnor, hvilka godhetsfullt suttit för Iduns kamera. Af de tolf äro fruarna Eckerman, Ridderstolpe, Wretman, Tamm och af Burén samt fröken Milow kommitterade, de öfriga sex utgöras af nitiska namnsamlare och representanter för olika grupper af kvinnor, som undertecknat adressen, en röda-korssyster, en arbetarhustru, en baderska, en tjänarinna, ett butiksbiträde och en kontorist.

Drottningen, som på sin namnsdag inreser från Drottningholm, mottager å Stockholms

slott på förmiddagen Stockholmskvinnornas deputation som den första i raden af alla de talrika uppvakningarna under dagen. Jämte adressen öfverlämnas en charmant blomsterkorg med blekröda rosor och syrener, skiffande från starkaste violett till ljusaste lila och hvitt.

Af adressundertecknarna har äfven hoppsamlats en penningssumma, uppgående till 9,000 kr., hvilken samtidigt öfverlämnas till drottningen att användas till sådant försvarsändamål, som kan befinnas lämpligt.

Deputationen anføres af fru Ebba Eckerman eller, i fall af förhinder, af fröken Cecilia Milow, som med några ord öfverlämnar gåfvan.

Drottningen säges i hög grad glädjas öfver den sympati, som strömmar emot henne från hela landet. Hon genomgår med intresse alla listor, som tillsändas henne, gläder sig att se olika kvinnoyrken representerade och dröjer vid de namn, som hon personligen känner eller hört talas om i något sammanhang. Det lider därför intet tvifvel att icke också de stockholmska kvinnorna med sin adress skola nå det mål: att styrka och glädja sin landsmoder, som de äsyftat.

Prenumerationspris:

Vanl. upplagan:		Praktupplagan:	
Helt år.....	Kr. 6.50	Helt år.....	Kr. 9.—
Halft år	> 3.50	Halft år	> 4.50
Kvartal.....	> 1.75	Kvartal.....	> 2.25
Månad	> 0.75	Månad	> 0.90

Iduns Byrå o. Expedition, Mästersamuelsgatan 45.

Redaktionen: Riks 16 46. Allm. 98 03.	Expeditionen: Riks 16 46. Allm. 61 47.
Kl. 10—4.	Kl. 9—6.
Red. Nordling: Riks 86 60. Allm. 4 02.	Annonskontoret: Riks 16 46. Allm. 61 47.
Kl. 11—1.	Kl. 9—6.
Verkst. direktören kl. 11—1	Riks 86 59. Allm. 43 04.

Annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:	Utländska annonser:
25 öre efter text.	30 öre efter text. 35 öre
30 öre å textside.	å textside. 20 % förh.
20% förhöjning för särsk. begärd plats.	för särsk. begärd plats.

Kvinnorna inför valet.

SÅ LÅNGT MINNET OCH TANKEN nå i sin flykt tillbaka genom tidehvarven i Sveriges historia och vidare hän in i dimblå saga och sägn — så länge ha också Sveriges kvinnor deltagit i männens strider för fosterlandets ära. De ha deltagit, när det gällt försvaret af hembygd, hem och härd, eggande till stordåd och uthållighet. När så kräfts, ha de själfva lyft armen till dråpslag mot inkräktare och fiender. Och städse ha de varit redo till offer. Och hvilka offer! Gods och guld, män och söner — det deras hjärtan höllo kärast...

Det var i gångna dagar, då fredstid var sällsynt här i landet, och annat åskådningssätt än nu rådde.

Men hvad som än drifvit kvinnorna till detta stolta deltagande i ofredsvärf, så hade de ett dock till sin innersta grund en sund och samhällsbevarande instinkt — den, hvilken säger oss, att fosterlandskärleken är det samma som upprätthållandet af egenarten och af de nationella särdragen, genom hvilkas vård och utveckling den mest fulländade och starkaste mänsklighet kan växa fram.

Nu ha hundraårig fred och nya tidsströmningar vant örat från att lyssna efter stridsrop och vapengny; vi älska och vi vilja fred. Våra intressen, våra krafter och våra offer ha vi använt till fredliga värf. Och vi ha visat att vi duga — att kvinnokraft ej kan undvaras.

Nu har åter ofredstid kommit öfver vårt land, om än dess brand endast flamar inom dess egna gränser. Men det gäller fosterlandets ära, dess väl eller ve! Och än en gång, fastän striden nu föres mot våra egna, är det kvinnornas rätt och plikt att liksom i gångna dagar egga till stordåd, att offra och stöja och att höja armen till dråpslag mot landets fiender. Dessa fiender, som med sina förvillade sinnen, sin egoism och sin partifanatism inga offer mäktade, som äro farligare, mer svåröfvervinneliga än en väpnad anfallshär, och för hvilkas besegrande det nu behöfves — ej fysisk styrka — men alla starka själars samlade kraft...

Så träden då fram, Sveriges kvinnor, utan dröjsmål — nu i dessa dagar, då det allvarligare än någonsin gäller för vårt folk att välja! Visserligen ha våra röster ej ännu den omedelbart gällande makten. Men de höras likväl, och det är vår entusiasm och våra brinnande hjärtan, som vårt land nu behöfver. Stunden är kommen, då vi kunna visa, att vår tålmodigt värdade sådd nått mognad, och att vi hunnit så långt att vi mäktade sätta fosterlandets väl framför allt, framför partihänsyn, framför våra egna intressen, våra egna frågor — att vi äro värdiga döttrar af det land, hvars historia äger sådana namn som en Blenda, en Barbro Stigsdotter, en Kristina Gyllenstierna, och hvars vårgrenska spirar ur en jord, där mångtusent ärorika kvinnor hvilade — kvinnor med hjältesjäl.

Stunden är kommen, då värdet af vår ofervilja skall göra sig gällande. Då vi inte blott skola offra vår tid och vår bekvämlighet, vårt "gods och guld", utan äfven, om så kräfves, våra personliga hänsyn. Och detta med glad mod — om också hjärtat blöder — liksom då mödrarna ge landet sina söner och hustrurna sina män!

Och vi ha än mer att göra. Vi ha äfven bland oss kvinnor, som ännu ej vaknat, som fått sin syn förvillad eller ännu ej

fått sinnet öppnadt för något, öfver det hvardagliga, småaktiga rundtomsigsjäl: — de månghundra sofvande med kalla hjärtan. Dem skola vi söka väcka, tvinga till att lyssna, ge nödig kunskap och reda i förvirrade begrepp, ge impulsen till rörelse, upplysa och värma — fända en eld i deras sinnen och göra dem medvetna om det gemensamma ansvaret. Vi skola lära dem att midt i stridsbullret, som nu ljuder öfver landet, är det feighet att slå sig till ro, att den fred vi älska ej kan ernås utan nuets möda, och att vi säkrast och hedersammast värna våra hem och våra andliga eröfringar endast och städse genom att bereda dem den trygga vakt, som kan inge respekt och hålla dem på afstånd, som hafva lust till nästans hus.

Vi skola söka lära dem, att locktonerna från de håll, där försvarsolust och iskall själfviskhet ha "frihet" och "kulturutveckling" till skylt, är en falsk melodi, som lik bergtrollets sång för dit, där verklig frihet och lycka äro okända och oftast inspireras af åtrån efter egen makt, ära och härlighet. Vi skola söka lära dem, hvad som i tider som dessa höfves svenska kvinnor! Och vi skola se, att det är ett stort arbete, som väntar oss, där allt hvad vår långa läro- och väntelid gifvit och lärt oss kan blifva till gagn.

Men framför allt skola Sveriges målmedvetna kvinnor gå före med exemplet vittnesbörd om en redlig vilja. Inget offer får nu vara för stort, ingen möda för svår. Och ingen förbiilande sky får göra oss tveksamma inför lystringsropet: Till samling, till enighet!

MARIA RIECK-MÜLLER.

Sju noveller om "de själf-försörjande".

I.

I MASSHÄREN.

Af Elisabeth Kuylenstierna-Wenster.

ATT KOMMA IFRAN DEN KLARA starka dagern därute in till frisersalongens halfskymning kändes som att få ett grått flor för ansiktet. Men Henny Loberg var van sedan två år tillbaka både vid mörkret och morgonkyllan, innan kaminelden tog riktig fart. Före elfva visade sig aldrig kunderna, de fina damer, som skulle "behandlas" med elektricitet, hårvatten eller manicure. De två biträdena, Henny och Elsa, gingo småslöa de första timmarna, ty frun höll på, att de skulle komma på slaget half nio. Då stod frukosten framdukad i det lilla gårdsrummet, och frun deltog själf i måltiden. Det hade hon funnit mest praktiskt, ty de unga hårfrisörskorna voro "oerhördt" matfriska.

Elsa, som nyss avslutat elevkursen, var en Stockholmsflicka af den vanliga typen med en viss tredjeklass storstadslegans i rörelserna och en nöjeslysten, nyfiken förväntan på något så när hvad som helst i lifvet. Att hon så snart det var möjligt skulle sörja för sig själf, hade hon vetat under hela sin uppväxt, men det ingick aldrig som målmedveten sträfvan i hennes tankar. Herre Gud, man tog sig något till förstas och hoppades på att bli gift och slog det slint, fortsatte man knogel, så länge man stod ut. Hennes systrar och väninnor gjorde på samma sätt. Inte gifte man tänka öfver sitt öde, då blefve det bara att ställa sig och lipa åt allihop.

Hennys mor var prästänka. De hade bott i en aflägsen landsbygd, och Hennys kunskaper voro ganska defekta, ty salig komministern hade skött undervisningen efter sitt bristfälliga skolminne och enligt sina föräldrade åsikter om kvinnan. Att de verkligen flyttat till Stockholm, kunde Henny tacka sin energiska moster för. Hon hade en stor charkuteriaffär, som hon själf arbetat upp, hon var dessutom invald i stadsfullmäktige och hyste en fast tillit till kvinnans själfständighet.

När hon granskande ställt Henny framför sig efter den första hälsningen, hade hon sagt: "Du ser ut som en liten söt gås, men du kanske kan bli duktig." Frun, som hade damfriseringen, var en god vän till moster Sara, och när Henny erbjöds friplats hos henne tre månader för att lära yrket grundligt, ansåg moster Sara, att man borde reflektera på saken.

Prästänkan blef häpen. Skulle Henny bli hårfrisörska! Ett så fåfängligt och visst också farligt yrke! Hon hade tänkt sig litet broderiarbete i hemmet, och i värsta fall en plats i ett bättre hus, där Henny kunde gå frun tillhanda.

"Gud bevara lösen," sade moster barskt. "Sådana där husfröknar är det slankigaste jag vet. Jag tänker på ofyllda korfskinn, när jag ser stackarna. Och hvad blir det af dem sedan? En nutidskvinna får inte gå omkring och vara ung flicka, en skottspole i samhället; hon skall känna den skrofliga och knaggliga marken under fötterna och veta, att det är hennes både rätt och plikt att jämna den. Ett år är hon aderton år, det nästa nitton, tjugo, och så går det undan för undan precis som för karlar. Aldrig i lifvet har

På härbärgel.

DAGARNA DE DROPPA BORT I sanden.

Vännerna gå hän och redan

liknar minnets park en kyrkogård.

Men besegrad är den första svedan.

Jag blef hård —

och jag har ro i anden.

Är det inte som om rummet,

strängt och rent, med sina väggar kala

skapades till hemvist för en själ,

som ej mer vill höra minnen tala.

Redo till farväl,

blir ditt lif ej mer som tvång förnummet.

Men i natt — hur står det för mig än!

Hufvudet, som log från örngottsvaret.

Hennes ögon, hennes mun. —

O, strömmen,

gamla tårar, öfver allt förfaret!

En järnhand kramade mitt hjärta hop.

Ja, det var drömmen,

som, en gång verklighet, blef dröm igen.

ARTUR MÖLLER.

KOSTYMER

för 5 kronor stycket är väl billigt? Sänd Eder gamla smutsiga, nerfläckade koer i och för kemisk tvätt och prässning till Örgryte Kemiska Tvätt- & Färgeri A.-B., Göteborg och Ni blir förvånad öfver det goda resultatet.

Det är ej likgiltigt, till hvilken affär Ni vänder

Eder, ty det är stor skillnad på kemisk tvätt och — kemisk tvätt.

KLIPPAN.

Modernaste Finpappersbruk.

Specialiteter:
Finare Post-, Skrif-, Kople-
och Tryckpapper
samt kartong.

Iduns textpapper tillverkas af Klippan.

jag hört talas om, att det fuskats ihop vissa så att säga väntrumsbefattningar åt manfolk, det är bara vi kvinnor, som förnedrat vårt arbete till ett plöttrigt "på försök" — eller "under tiden". Men det är snart slut med de där måhena, som kallades fruntimmer. Vi vill något, vi kvinnor — ja, inte du Malena, du får sitta i fred med din evinnerliga stickning, men Henny skall lära sig, att ett själfständigt, ärligt och viljekraftigt arbete höjer hvarje yrke och hvarje människa."

Moster Sara var icke det minsta andfädd, då hon slutat sitt långa anförande. Hon tyckte både om att åhöra föredrag och att hålla dem. Henne tryckte det aldrig att hvarken ha man eller barn. Hon sade: "Jag har skaffat mig så mycket annat i lifvet, att jag har fullt upp att sköta. Jag skulle nog för resten inte kunna stå ut med en karl af den kaliber vi ha dem nu: segslitet konservativa och rädda om sin makt. De bli väl bättre, när vi lärt dem, att vi inte längre gå ett steg efter husbond."

Moster Saras käcka teorier och outröttliga handlingskraft imponerade på Henny, men hon kunde icke inympa dem på sig. Det yrke hon satts till plågade henne, icke för själfva arbetets skull, men därför att det ofta föll en skugga af missaktning öfver dem, som utöfvade det. Ibland drömde hon om en egen, mönstergill affär, där allt skulle inrättas efter modernaste mönster, och där hon skulle förbättra villkoren för frisörskorna, ställa dem på ett högre socialt plan.

Men Hennys luftslott sjönko i grus, när hon märkte, hur ovilligt oförstående de flesta ställde sig mot en omorganisation af detta underligt förbisedda och dock i kultursamhällden så oundgängliga arbete. Hon, som nästan dagligen vårdade ett tiotal damers hår, som ansågs skicklig i branschen och som hade en bildad flickas stillsamt verserade sätt, måste oupphörligt göra samma vemodiga iakttagelse: ringaktning eller nonchalans.

De eleganta fruarna, som stodo längst ifrån henne på rangskalan, voro vänligast, ty de kunde utan risk tillåta sig en smula förtrohet mot "den lilla människan", liksom mot sin sömmerska, sin modist, alla dessa choses, som gjorde deras yttre habitus.

Henny hyste hvarken intresse eller afund för dessa stora världens damer. De hade förmodligen sin uppgift att fylla, vidt skild från hennes egen, och hon log sitt artiga leende utan att vara annat i deras ögon än en nått automat.

Däremot fanns det en annan kategori kvinnor, som hon beundrade och afundades. Dem, som gått uppför tillvarons branta backe af egen kraft och nått krönet, allmänt aktade och hedrade. Under det hon lät borsten i jämna tag glida genom en sådan själfställd kvinnas hår, iakttog hon förstulett hennes ansikte. Endast sällan skyldes dragens intelligens af trötthetens dimma. Ogonen kunde brinna under en tankes högtryck, pannan fåras af ett fint rynknät och munnen slutas hårdt om det, som dock förr eller senare skulle bli vägande ord, men liknöjd eller slapp var en sådan kvinna aldrig.

Henny lärde sig snart känna igen gruppen af dessa målmedvetna, högt bildade kvinnliga arbetare, hvilka hade sin plats i de stora biblioteken eller som läkare på sjukhusen, i bankerna, på tidningar, i ämbetsverken. De hade vanligen knapp om tid och knapp om ord, frågade föga efter frisyren, endast håret blef " snyggt", gaf ingenting af sitt jag åt den lilla arbetsmyran, hvars strå

till samhällsstacken måste anses så oändligt mycket obetydligare än deras, betalade med en rask och van rörelse, icke trefvande och ibland nästan skyggt som societetsdamerna, utan med ett fast grepp om de pengar de själfva förtjänat.

Dessa voro de lyckligaste varelser Henny kunde tänka sig. Ingen såg dem öfver axeln; ingen vågade finna dem obehöfliga, de kunde icke blandas bort med de tusen och åter tusen, hvilka försummad uppfostran, olyckliga släktförbindelser, nedärfda sämre drifter och slulligen svälllönerna jagade fram som agnar på arbetsmarknaden.

Moster Sara hade för länge sedan upptäckt, att Henny icke var en söt gås utan ett rätt solidt människomaterial, men hon hade på sin tid kämpat sig fram utan hjälp. Hon skulle bevars kallas en bättre flicka, och så länge far och mor lefde, sultto Malena och hon hemma och knåpade med handarbeten. Sedan fick Malena sin präst, men Sara måste reda sig utan stöd. Praktisk var hon, och två klart seende ögon hade hon samt en orädd vilja. Därför började hon också oförfärdt med två tomma händer. Det gick. Om den tiden sade moster Sara aldrig annat än ett understrykande det gick.

Och nu ansåg hon, att också Henny skulle kämpa sig fram till det relativa oberoende, hvilket ligger i själfvårdsörjning.

"Skam till korporal, som inte ämnar bli general," brukade hon säga. "Förr i världen skulle det förstås hetat generalska, men nu ha vi andra vyer."

Malena suckade öfver sin energiska syster. "Kära Sara, om Henny bara kunnat få något annat att förljåna sitt uppehälle på. Det är riktigt synd att se, hur hon skäms öfver sitt arbete — stå och krusa och tvätta hår, det är verkligen en i alla afseenden ledsam sysselsättning."

"Den är uselt aflönad, det medger jag, men att det finns något hederligt yrke, som är sämre än ett annat, det får du mig aldrig att erkänna. Det är en stor skam, att kvinnor, hvilka borde förstå bättre, trampa ned den, som står lägre på samhällstrappan, det erkänner jag, men ingenting annat." "Så har det varit i alla tider," inföll fru Malena spakt.

"Har varit! — Tycker du det är ett skäl till fortsatt småaktighet och orättvisa? Kvinnoarbetet graderas af kvinnorna själfva, men de, som skulle gå i spetsen för en verklig frigörelse från fördomarna, hålla ännu fast vid den del af Yggdrasils rötter, där högfärden sitter. En kvinnlig läkare t. ex. ser ned på tanddoktorn, hon igen på massösen, denna på gymnasten, och så går det ideligen, i stället för att den ena skulle hjälpa den andra uppåt. De är ju allesammans själfvårdsörjande kvinnor. Samhället behöver dem och de behöfva hvarandra. De är inga lyxföremål med äkta eller oäkta halt utan arbetskamrater."

"Men bildningen och släktförbindelserna..."

"Bildning, ja, det är en välsignadt god sak, i synnerhet därför att den inte är oåtkomlig för någon, men slakten är bara af betydelse för den, som vill sitta på hundsvotten hellre än gå på egna ben."

Henny hade tyst hört på. Moster hade rätt i mycket. Men hon hade nog inte talat lika tvärsäkert, när hon var ung och stod midt i striden. Om Henny suttit på ett kontor, hade hon haft minst dubbelt så hög aflöning för hälften så strängt arbete, alla kvällar lediga och tillfällen att öka sina kunskaper. Hon tänkte om och om igen, att just hennes plats

var så hopplöst tråkig. Hon kunde ju inte vara som Elsa, hvilken sjöng operettmelodier och speglade sig hvar ledig stund, och som dessutom fräckt skröt med att någon skulle hjälpa henne bli sin egen redan till våren.

Henny hade fått påökt ett par gånger. Nu hade hon det högsta som gafs, sade frun, nämligen fyrtio kronor i månaden och maten. En sådan lön betalades endast undantagsvis, men frun ville ju erkänna, att Henny skötte sin plats oklanderligt. Kunderna voro synnerligen nöjda. Elsa fick bara tjugu kronor i månaden, men klädde sig betydligt elegantare än Henny, var ofta på dansnöjen, drack förmiddagskaffe på egen bekostnad och berättade ändå alltid, att hon måste sköta sig själf. Föräldrarna voro alldeles barskrapade.

Djupare och djupare lärde Henny sig blicka in i den lägre stående själfvårdsörjande kvinnans lif. Den första striden, den som stått medan hon låg i vaggan och som gällde rätten att skaffa sig uppehälle, var för länge sedan utkämpad, och endast ett fåtal ledo ännu af de sår de då fått, men fred rådde icke heller nu på det stora fält, där kvinnor stredo mot kvinnor i lyxens, högmödet, afundens tecken. Den ena ville — till sitt yttre — vara så god som den andra. Arbetet, som fyllde mångtusendes dag, var aldrig målet, endast medlet. De flesta butiksflickor föraktade butiken, där de skulle ha sitt egentliga intresse, och så var det visst öfverallt härnere, där ingen ville höra hemma, men där ändå majoriteten måste söka sin utkomst.

Hennys blå ögon hade blifvit mycket allvarliga, och det artiga leende, som skulle besvara damernas hårresonemanger föreföll en smula strängt. De tankar, som gingo sin mödosamma alpvandring inom henne, passade icke samman med löslockar och hårvatten lika litet som med Elsas fnitter.

Affären gick framåt och frun skaffade ett par biträden till. Nu blef det lifligt i den hvita salongen. De stora speglarna återgäfvos fyra flickgestalter, slanka och smidiga, fyra ansikten, hvarandra mycket olika, Elsas gladast och bekymmerslösast, Lindas slappt och sjukligt, Sveas rundt, hederligt och barnsligt, Hennys redan åldradt och litet stramt i dragen.

En morgon frågade hon helt tvärt kamraterna:

"Hur har ni tänkt er framtiden?"

Elsa hade genast svaret färdigt:

"Jag sätter upp egen affär."

"Och om den går omkull?"

"Asch! Då flyter jag ofvanpå på något annat sätt. Man skall inte vara ledsen."

Linda lade sina långa, magra armar bakom nacken och mumlade:

"Ja, jag ser helst jag slipper någon framtid."

"Usch då, det låter hemskt," inföll Svea förebrående. "Det blir väl alltid någon råd, när man kan ett yrke så."

Henny ville inte uttala den invändning, som brände inom henne, att i deras yrke var det endast ett fåtal, som kunde slå sig fram, de, som icke frestades af den lyx, de sågo på så nära håll, och som icke sårades af att trots den intima beröringen med socialt välställda kvinnor aldrig räknas till de själfvårdsörjandes fasta stab.

Det var i många fall deras eget fel, tänkte Henny, de gjorde sig själfva till lösdrivare bara för att få njuta en kort tid. Och den ena drog den andra med sig, en hel kedja af ungdom, som icke frågade efter framtiden.

Det var så underligt att midt i den brokiga,

För hudens vård och ansiktets skönhet

CRÈME SIMON J. SIMON, PARIS.

Enda skönhetsmedel som icke irriterar huden.

K. ANDERSON

Hedersgåfvor egen tillverkning.
Speciella ritningar uppgöras gratis på anfordran.
Praktisk katalog, ringmått gratis.
KUNGL. HOFJUVELFÄRE.
JAKOBSTORG 1. REGERINGSG. 19-21.

En svensk

ÅNG EFTER AN-
nan ha underrättel-
ser nått Sverige om
våra svenska offi-
cerares tapperhet
borja i det fjärran Persien, där
de i spetsen för smärre gendar-
merikärer strida för att tillintet-
göra de persiska röfvarhorder-
nas välde. Meddelandena ha
hittills varit af glädjebringande
art, förkunnande de våras fram-
gångar, trots att farorna varit de-
ras trogna följeslagare. Men
för några dagar sedan mälde ett
telegram, att en af de unge sven-
ska officerarne, major J. O. Ohl-
son, i en allvarsam strid vid Ka-
zerun mellan gendarmar och
folk af Nasridiva-stammen, fallit
offer för en fiendlig kula.

Till den tragiska händelsen
knyter sig ett märkligt heroiskt
element, i det major Ohlsons
unga fru, Helena Ohlson, född
Sivers, som gjort sin man säll-
skap till "solens land", varit med
på stridsplatsen och efter det
maken stupat den 27 februari ge-
nom sitt mod och sin energi eldade gendar-
merna till uthållighet, tills förstärkning an-
lände. Därefter deltog fru Ohlson hjältemo-
digt i försvaret, outtröttligt vårdande och
förbindande de sårade.

De svenska kvinnorna kunna i sanning
känna sig stolta öfver denna sin syster, som
på främmande jord visat, hur ett modigt
hjärta handlar i farans stund. Blendas hug
är tydligen icke död här i landet ännu, den
finns kanske mera flammande än någonsin,
redo att gjuta mod i alla vekliga sinnen, som
i dessa tider gå omkring som falska profe-
ter och af bristande offervilja jollra om
världsfred.

Det kan ju ha sitt intresse att påvisa, att
fru Ohlson har hjältepåbrå. Hennes farfar
kom nämligen redan vid 12 års ålder ut i det
stora tyska befrielsekriget 1813 och slutade

Öfverst: fru Helena Ohlson. Axel Sjöberg foto.
Underst: major J. O. Ohlson.

som öfverste vid skånska husarregementet.
Hennes mor är född Fock, i hvilken släkt in-

hjältinna.

går ett drag af öofvervinnelig
seghet och energi, och själf har
fru Ohlson åtnjutit en uppfostran
"i frihet", som stålsatt hennes
mod och vilja.

All slags sport har hon öfvat
under uppväxtåren, ej minst rid-
konsten, och det hörde ej till
ovanligheten att få se henne
spränga barbacka öfver stock
och sten. Men denna friluftss-
kvinna kunde också med lif och
lust deltaga i de Stockholmska
officerskretsarnes förfinade säll-
skapslif, då så föll sig. Öfver sin
viljekraft har hon alltid kunnat
råda. Att vaka 3 à 4 dygn i
sträck vid en sjukbädd och se-
dan omedelbart utan ett spår af
trötthet deltaga i en fest var för
henne den enklaste sak i värld-
den. Att stå rådvill, ge någonting
förlorat har städse legat utom
hennes erfarenhetssfär.

Beträffande vistelsen i Persien
har fru O. därute deltagit i åt-
skilliga svåra strapaser och äf-
ventyrliga färder, hvaraf särskildt
resan från Teheran till Schiras i
dec. månad, som hon skildrat i ett bref till en
härvarande tidning, torde ha hört till de
mest pröfvande. Hon berättar där exem-
pelvis, hur hon och hennes man i en ohyg-
gig köld finga öfvernatta ute i Guds fria na-
tur kring en sprakande brasa, som nödtorf-
tigt skyddade dem från att frysa ihjäl. Till
strapaserna på denna resa kommo också
hungerns kval, medan deras fantasi före-
gucklade dem bilderna af varma rum och
dignande bord. Julen firades i ett litet tele-
grafhus, där det t. o. m. fanns stolar och
en trasig säng, en under dåvarande för-
hållanden ovanlig komfort. Men det var
ingen glad helg, ty en okuflig hemlängtan
plågade de båda makarna. "Rapphönsen
plockades och stektes i den öppna spiseln,
och då och då föll en undertryckt tår ned
i pannan och saltade fåglarne." ~ ~ ~

pratande och skraffande skara, som om
kvällarna fyllde hufvudstadens gator, gå en-
sam till ett tyst och frångt hem, där luften
impregnerades af en gammal kvinnas vanor,
och där lifvet tycktes domna bort som en
sömnig och frusen åldring. Henny satt ofta
uppe och läste; icke romaner, dem hade
hon föga behållning af, där stod endast un-
dantagsvis något äkta, upplefvadt om den
moderna, arbetande kvinnans ställning. Hon
hade från allmänna bibliotek lånat bety-
dande verk, och dessa voro henne ett kärt
sällskap.

Modern tyckte, att hon var tokig med sin
läsning. Hvad skulle det tjäna till? Hon
fördärfvade ögonen och blef nervös. — Å nej,
försäkrade Henny. Hon var stark och frisk.
Och hon måste lära för att kunna leva. Hon
kunde inte nöjas med att stå överksam midt
i en trappa och se folk gå upp eller ned,
knuffande till henne i farten.

Fru Malena skakade på hufvudet.
"Så du pratar."

Men moster Sara förstod, att nu klarnade
det inom Henny, och det glädde henne, att
flickan föddes en generation senare än hon

själ, och att det första jättetaget, som flyt-
tat samhällsskrankorna, för länge sedan
var gjort. Nu insåg hvarenda klok människa
att en kvinna icke var en docka åt männen
att leka med eller en klut af en utsliten bal-
klädning, som sömmades in i släktens lapp-
täcke. Nej, för all del, nu var man så inner-
ligen belåten med på alla håll, att kvinnan
själf skaffade sig livets nödtorft, så den frå-
gan behöfde inte dryftas. En annan, en ny
hade uppstått inom det kvinnliga arbets-
lägret, och kunde Henny träda i bräsch
för den, visade hon, att hon gått tiden ett fjät
i förväg. Tocket folk skulle det till. —

Sen omsider kom Henny så långt, att hon
stod på talarstolen. Hon hade sitt ord att
säga, och det ville icke längre lita inom
henne. Hennes röst var klar och fast. Men-
ingarna voro stadigt fotade på erfarenhet
och vid syn. Och hon såg ut öfver salen på
de många nyfikna, som samlats likt gatans
alltid hungriga, aldrig kräsna sparfvar, be-
sländigt i flock.

"Jag har arbetat så länge i mitt yrke," sade
hon bland annat, "att jag vet, att det kan
ge ett hederligt bröd, om det tages med all-

var. Och jag tror på hvarje yrkes möjlighet
af ett arbetets adelskap. Konstnärens lycka
öfver sitt skapade verk få vi hvardagsmän-
niskor aldrig erfara, men det finns dock nå-
got också för oss att skapa, och det är akt-
ning för vår uppgift, liten eller stor. Vi alla
själförsörjande böra en dag ha det gemen-
samt: krafvet på syskonrätt till samhället.
Men denna rätt vinnes endast genom en per-
sonlig insats och tro på arbetets framgång."

När föredraget var slut, visste Henny, att
hon icke talat sista gången. Hon visste ock-
så att hon haft lyssnerskor, som skulle min-
nas hennes ord och räta ryggen, blicka fram-
åt i hopp om ett ljusare förstående än blott
det, att de icke voro en börda för andra.

Moster Sara och hon följdes åt på hem-
vägen, och moster sken af belåtenhet.

"Var det inte en gås, som förvandlades till
en svan en gång," sade hon, "då tycker jag
den liknelsen kunde passa på dig. Du har
visat, att du har vingar. Det skall bli skönt,
när alla gäss skapats om, och den tiden kom-
mer, lita på det."

Pellerins Växt-Margarin

ersätter det finaste mejerismör.

Bästa, drygaste och hållbaraste fabrikatet.

Alice Tegnér 50 år.

DET VAR EN GÅNG — SÅ BÖRJAR HVARJE
saga —
en sjö, som glittrade i silfrad glans,
kring den band furuskogen dunkel krans.

Och björkar stodo bugande vid stranden,
och bergen blånade i solens dis,
vid vägen foten sjönk bland ljung och ris.

På åsen låg en gammalnordisk stuga,
en uggla, sandstensgrå, på taket satt,
vid sidan af en ekorre, en katt.

Om in du träder genom låga dörren,
ett hem du finner, fyllt af sång och ljus,
och tomtfejät vid brasans trolska sus.

Och dröjer du vid härden — genom rutor
du skymtar skogen — sjön med björkstams vakt —
likt gnistor dansa blad i höstvindstakt.

Hör, Far han sjunger visa efter visa,
helt ungt och käckt, med humor och bravour,
ackompanjerad mjukt af kära Mor.

Se, hennes blick bär glans af inre tycka,
af själens sol, musikens harmoni,
och hjärtat slår i ständig melodi.

Hos henne födas alla dessa toner,
som flyga vida ut kring Sveriges land,
att tänja barnahjärtan uti brand.

Där blir till sänger allt det underbara,
som sjunger innerst i ett mänskobröst,
att tolkas af en ifrig barnaröst.

Jag ville Sveriges barn den bilden ägde
af "sångarvännen" i sitt arbetsbo
vid björkvedsbrasans glöd i hemmets ro.

SÅ FOLLO SIG MINA TANKAR
en afton under sistförflutna höst
— ty i sagans form önskar man
helst skildra ett besök hos Alice
Tegnér, åtminstone kände jag
det så vid min återkomst till hufvudstaden,
efter att hafva tillbringat en härlig septem-
berdag i makarna Tegnér's gästfria hem
"Kikut", å det natursköna Tullinge.

Hos Alice Tegnér äga sången och sagan
sitt hemvist. Det sjunger ständigt inom

A. Wiklund foto.

henne, och oftast hör man henne tralla och gnola lekande och melodiskt. Ur hennes innersta framspringer, omedelbart och såsom något glimmande ljust och vackert, musiken till hennes sänger — en gåfva från "sångarvännen" till alla barn i det fosterland, hon älskar så högt.

Tjugo år hafva nu svunnit sedan fru Alice Tegnér skänkte oss den första samlingen af sina barnvisor "Sjung med oss, mamma!" — i höstas utkom det sjätte häftet. Ett sammandrag af hennes så mycket älskade och sjungna visor föreligger äfven i engelska, norska, danska, finska och zulukaffriska upplagor.

Dessutom har hon satt musik till orden i flera andra barnböcker, jultidningar samt till en del af sångerna i "Lunga röster", till hvilken samling hon redigerat och ordnat materialet. Alice Tegnér är en af stiftarna till "Samfundet för unison sång" och har med tanke på dess ändamål utgifvit ett sånghäfte

"Sjung, svenska folk!" hvilket utgått i 200,000 exemplar.

Då protokollssekreteraren och fru Tegnér för ett och ett halft år sedan lämnade sitt Djursholmshem "Tegnabo", för att bosätta sig å Tullinge, förorsakade detta verklig sorg bland deras vänner å den förstnämnda platsen.

Ännu hafva de ej hunnit sätta sig in i, att Alice Tegnér lämnat dem. De känna fortfarande att hon hör dem till, ty hon var ej endast den hjärtevarma, förstående vännen, den gästfria, älskvärda värdinnan — hon var själen i musiklifvet därstädes.

Förutom att hon meddelade sångundervisning i Djursholms läroverk, hann hon med att under femton år som oaflönad organist sköta orgeln i kapellet, att leda den s. k. Djursholmskören och att till olika högtidliga högtider skriva kantater och körsånger, allt under det hon, med aldrig svikande omtanke och husmoderlig omsorg, vårdade sitt hem och ägnade sig åt man och barn. Aldrig länkande på sig själf, har hon ständigt stått redo att dela med sig af sin ädla, rikt begåfvade och flärdfria personlighet, åt alla dem, som haft lyckan komma i beröring med henne.

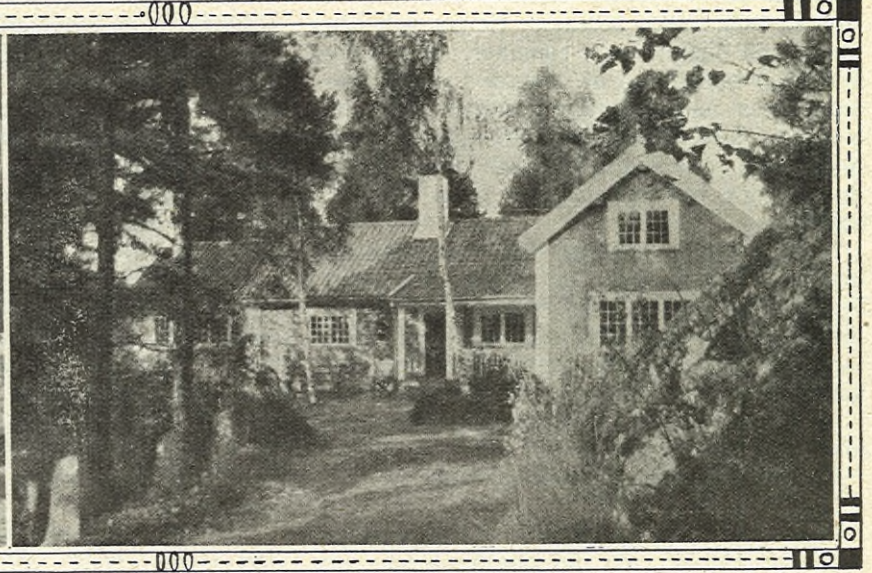
Till firande af femtioårsdagen den 12 denes har den vida vänkreisen i Djursholm denna afton anordnat en fest med intim prägel för Alice Tegnér i läroverkets aula, i hvilken endast hennes släkt och närmaste vänner deltaga. Utom sång och musik komma tablåer, med motiv hämtade ur hennes sist utgifna vishäfte, därvid att utföras.

Många äro de varma välgångsönsknningar och kärleksfulla tankar, som följa Alice Tegnér den dag, då hon ingår i sitt andra halfsekel. Gamla och unga vänner, rundt hela Sveriges land, skola förvisso i ord vilja uttrycka, hvad de känna för henne den dagen — vilja tacka henne för allt det hon skänkt. Och kunde det nå henne — ekot af alla de barnaklara och ungdomsfriska röster, hvilka tolka hennes sänger — skulle det mer än något annat glädja hennes hjärta.

ASTRID GULLSTRAND.

Alice Tegnér vid pianof på Tegnabo, Djursholm.

Protokollssekreteraren och fru Tegnér's villa Kikut på Tullinge.

Kobb's Hongkong Thé

är den mest omtyckta thédryck.

Till salu i alla finare speceriaffärer.

Edvin Olsen, Utländsk Bokhandel,

R. T. 126 28. **Strandvägen 7 A, Stockholm.** A. T. 146 42.

Specialaffär för utländska billighetsupplagor. Stort lager af utländska magasin m. m.

Godheten, glädjen och lyckan.

HOGT UPP I HIMLARNAS BODDE, där andar bo, en god och glad och lycklig ande, som gärna ville komma till jorden för att låta människorna bli delaktiga af hans godhet, hans glädje och hans lycka. Han ville icke ensam njuta sin glädje och sin lycka, därför att han var god, utan begärde ingenting hellre än att kunna låta de stackars människorna ta del af den. Han visste att det var sant hvad människornas sakförelse, skalden, i alla tider ropat mot höjden: Armodet väcker dem om morgonen, elakheten leder dem vid handen om dagen, ångern bäddar deras säng om kvällen, skammen gör deras natt sömnlös och mot morgonen lycker kanske trötheten deras ögon som man lycker en döds.

Och detta fortforo skalderna utan återvändo att förkunna i sköna och sorgsna strofer, hvilket gjorde människorna allmer medvetna om sitt öde. När armodet alltså väckte dem om morgonen, hälsade de den bittert: Godmorgon, kamrat... Och när elakheten tog dem i handen på dagen, läto de det ske och sade: Det måste så vara, för så har det alltid varit... Och när ångern redde deras läger, betraktade de hans bestyr med orden: Ja, det är ju klart... Och när skammen sedan satt och tittade på dem om natten, så togo de inte sina ögon ifrån den utan sade: Jag känner allt igen dig; du kan gå till närmsta granne...

På detta ville nu den gode anden råda bot. Men hur skulle det ske? Den gode anden skulle ju vara osynlig och ofattbar för de flesta, om han komme till jorden. Och det fanns heller inte så många som voro mottagliga för smittan af hans väsen utom skalderna, och de voro visserligen många, men nedifrån den lägsta upp till prinsarne af blodet alltför strängt sysselsatta med diktandet af sina sköna klagosånger, som de förresten också skulle tjäna pengar på att lefva af.

Men den gode anden ville göra sitt yttersta för att förmå någon att lyssna på hans framställning och kalla honom till sekreterare åt uttrycket af sitt väsen, godheten, glädjen och lyckan. Svårigheten att finna honom, då alla förstående voro upptagna, var den gode andens enda sorg.

Men han ville göra sitt yttersta.

Han sänkte sig således neråt jorden och kom till hufvudstaden i det landet, där han ville söka sin sekreterare. Flaggan gick just i topp på konungens slott och morgonsolen badade slottets tinnar. Konungen var således hemma och det var ju en god sak, men han hade då inte tid att bevilja ens audiens för regeringsbekymmer, fick anden veta, och ministrarne ännu mindre, eftersom de skrefvo på sina betänkanden om rikets allmänna tillstånd och förhållandet till främmande makter. Adelsmännen sofvo ännu på sina öron, och när ledsnaden, som blifvit deras lott i stället för armodet, inte längre tillät dem att sofva, kastade de sig handlöst i nöjenas gycklande armar, där de hvarken kunde höra eller se.

Den gode anden klädde sig i en fågels hamn, spelade en vilsekommen fågel och flög genom en ventil in i vindskammaren, där den förgrämda änkan gick omkring på få som en skugga. I en brits sof hennes tioårige son. Dumma fågel, sade hon, då fågeln redan förskräckt jäktade mot rutan för att slippa ut. Du väcker min gosse som snart måste upp och spela fiol på gårdarna, så att vi kunna lefva. Han kan ännu få sofva en

timme; innan människorna ätit frukost ge de ändå ingenting.

Men gossen log i drömmen och slog upp sina ögon, när modern öppnade fönstret och fågeln flög.

Fågeln satte sig på fönsterbrädet och såg in i nästa vindsrum med skygga ögon. Där satt redan den unge studenten öfver sina böcker i historia och filosofi. Det spelade i hans hjärna och blodet sjöng. Men han läste. Då knackade fågeln lätt på rutan och ynglingen slog händerna om sitt hufvud och ropade: Nej, jag vill inte. Jag måste hålla den lyriska yran tillbaka och fort ta min examen för att få ett ämbete.

Och fågeln flög upp på takåsen. Där satt den lille sotaren på skorstenkanten och sjöng. Sotig var han och glad — det hör till yrket. Han sjöng i kapp med lärkan, som just stämde upp sin hymn och klöf den blå luften i bågar, mjuka som dningens linjer. Flaggan på konungens slott vecklade ut sig och den lille sotaren sjöng en sommarvisa. Det var dagen före S:t Johannes dag.

Hör du, lilla sotare, frågade fågeln rent ut, eftersom han kände sig böjd till sotaren för hans troskyldiga glädjes skull, hör du, sotare, vill inte du bli sekreterare åt godheten, glädjen och lyckan? Vill du inte skriva en bok om mig?

Kom igen i morgon kväll, svarade den lille sotaren. Då skall jag dansa omkring majstången i parken. Och den lille sotaren började hvissla.

På S:t Johannes dag kom den lille sotaren mycket riktigt till majstången i parken för att dansa, fast han egentligen inte längre ville det. Han var inte längre glad. Och det fick han också veta. Flickorna voro honom inte bevagna längre. Han såg surmulen ut, och han gick sin väg, vandrande omkring utan mål tills det blef midnatt. Dagsljuset hade bleknat i väster, men syntes blänka på nytt i norr. Öfver slottskyrkan hängde månskivan fundersamt rodnande och af de lätta dningarna mot hamnkajen klagade fartygen i sina förföringor och deras vimplar svängde lätt för morgonbris från hafvet.

Den lille sotaren såg detta allt som om han hade fått nya ögon. Han såg masttopparna svikta högt upp i det rosiga diset, darrande af nattdunkel, matt månlysk och annalkande sol.

Ett-slaget förtonade från slottskyrkan, då han kom in på torget. Där hade ungbjörkarna från lunderna vandrat in i doftande hopar. Där stodo de lockande uppställda som granarna på julafton eller hvilade i högar på landfolket's kärror. Köp grönt till midsommar, hörde han ropas, köp björkar, vackra björkar... Och folk strömmade till. Man glammade och ropade sommarens lefve, piskade hvarandra med grenarna och luften yrde af gröna flingor som spreda sin eggande lukt af honung och klorofyll. En kunglig vagn rullade fram. Där satt prinsessan i purpurfärgad dräkt. En adelsman hoppade af, fyllde vagnen med björkar och det bar i väg igen under den matta månen...

Då tänkte den lille sotaren: Jag skall gå hem och skriva en bok om godheten, glädjen och lyckan, så blir jag rik och kan åka i vagn bredvid en prinsessa i purpurfärgad dräkt.

Och den lille sotaren gjorde som han tänkte. Han var smittad af den gode andens väsen och skref tappert på allt hvad anden ingaf honom. Det var inte tal om annat än att den gode anden fått en hängifven sekreterare. Han skref nätterna i ända, efter han måste fylla sotarmästarens uppdrag om dagarna, skref i sitt anletes svett och drack vat-

ten. Efter sex månaders flitigt arbete var manuskriptet färdigt och det återstod författaren endast att befordra verket till tryck, det återstod honom endast att låna pengarna och honorera bokförläggaren så att han kunde ge ut boken.

Detta lyckades honom också, hur underligt det kan tyckas, och boken om godheten, glädjen och lyckan kom ut. Tidningsmännen höjde den till skyarna och den gjorde ett förskräckligt fiasko. Kungen, statsråden och adelsmännen hade inte tid att läsa den. De köpte den därför inte, och andra människor hade inte råd. Men de som hade lånat den af tidningsmännen sade: Jag ångrar att jag läste den. Vi ha ju våra skaldar och sotaren skrifer inte likadant som de.

Men när utmätningssmannen förgäfves kom till den lille sotaren, som nu hade blifvit uppsagd af sin sotarmästare, och skulle indrifva lånet till honoraret åt bokförläggaren, sade han åt den lille sotaren:

Var du bara inte ledsen, lille sotarmurre. Jag skall nog rekommendera dig hos ministrarna, så att du blir intagen på arbetsinrättningen.

ODE BALTEN.

Stockholmskorna bilda skytteförening.

ANKEN PÅ EN KVINNLIK skytteförening har icke uppstått ur dagens slämning i vårt land, den är gammal, men att den realiserats just nu och vunnit så rask tillslutning är måhända ett tidens tecken. Därmed må vara hurusom helst, så har Stockholms kvinnliga skytteförening nu gjort en start, som loftar godt för dess framtida verksamhet. Ehuru alldeles nybildad har föreningen redan öfver 400 medlemmar, hvilket är jämnt så mycket som instruktören, kapten Alin, anser sig kunna sköta. En del af medlemmarna äro förut skyttar, dessa utbildas till instruktörer, men större delen äro nybörjare, som tillsvi-dare inöfva de första handgreppen. Öfningsarna ske i positionsartilleriets kasern. Längre fram på våren komma skjutöfningar att hållas i det fria.

Föreningens styrelse består af fröken Ida Blomstedt, ordförande, fru Ester Wallenberg, vice ordförande, fröken Margareta Flemming, sekreterare, doktorinnan Signe Kallenberg kassaförvaltare samt fröken Valborg Lagervall, fröken Jenny Wallroth och fru Ingrid Alin.

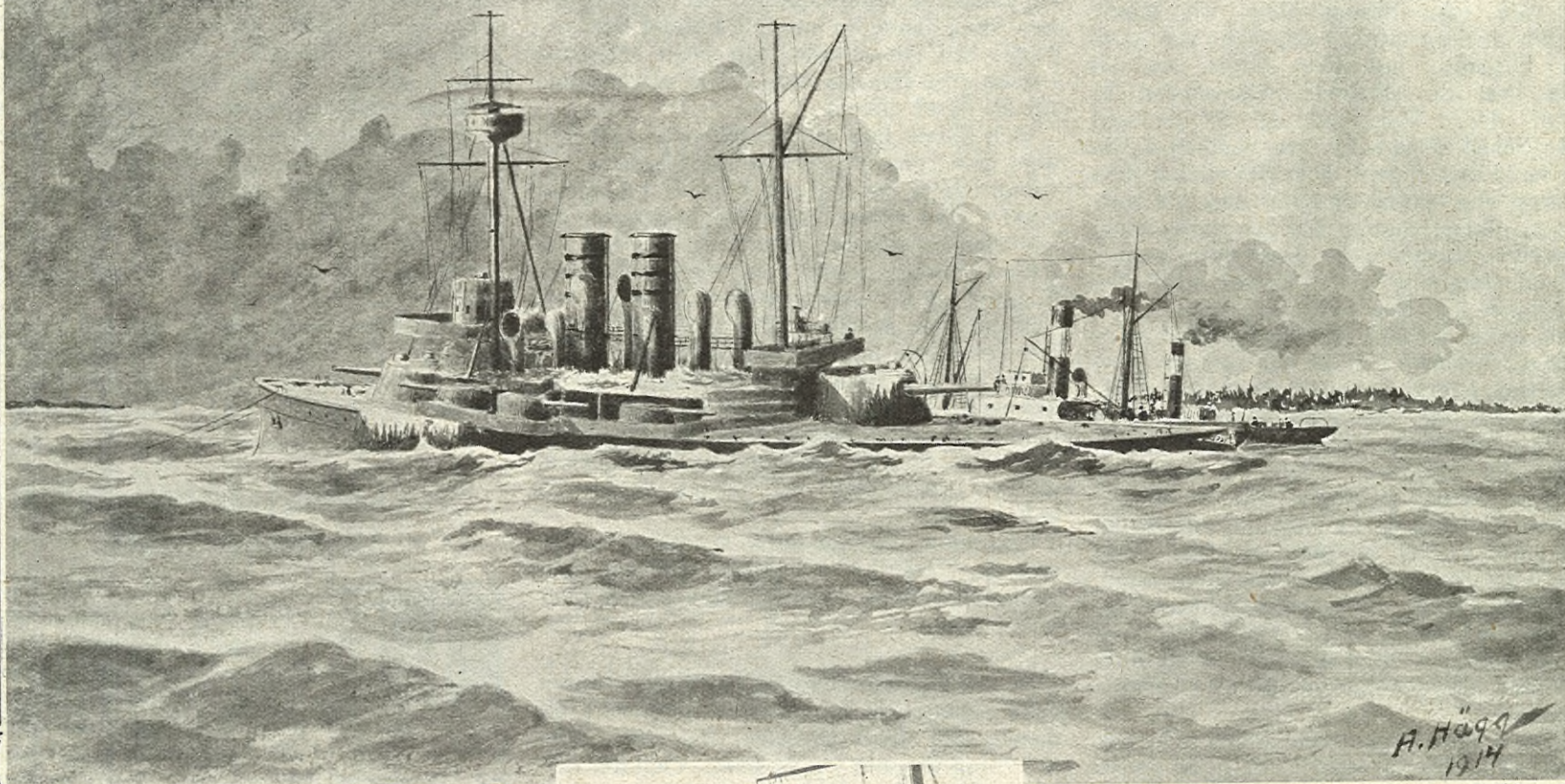
Enligt stadgarna är årsavgiften 1 krona för aktiv medlem och 2 för passiv, det öfver-skott som kan tänkas uppstå sedan föreningens utgifter äro betalda, skall användas till något försvarsändamål.

Motivet till bildandet af denna skytteförening har varit öfvertygelsen om nyttan för kvinnorna att förstå handtera skjutvapen. Dels är det en god sak att lära disciplin och precision, dels ger medvetandet att äga ett vapen och förstå bruka det ovillkorligen en känsla af trygghet för en kvinna som t. ex. bor i ett ensamt hus på landet, som färdas ödsliga, osäkra vägar eller som genom själfva sitt arbete kan tänkas bli utsatt för fara. Ganska betecknande alltså är att en stor kontingent af medlemmarna inom föreningen utgöres af banktjänstemän.

Äfven i landsorten finnes intresse för denna nya skytterörelse, och föreningar lära vara under bildande. Kanske är icke den dag så långt aflägsen, då de kvinnliga skyttarna hunnit så långt som till ett riksförbund.

"Tapperhetens" öde...

TAPPERHETENS" ÖDE SYSSLESÄTTER i dessa veckor hela landet. Och det är sannerligen ursäktligt om litet hvar i sitt stilla sinne, med anledning af hvad som framkommit under den pågående krigsrätten, gör sig den frågan: hade grundstötningen kunnat undvikas, ifall pansarbåtens befälhavande kapten och officerare öfverlagt med hvarandra om kursen, i stället för att man nu af disciplinära skäl höll inne med sina misstankar att en felmanövrering möjligen kunde föreligga? Saken befinner sig ännu under utredning, hvarför frågan tillvidare måste lämnas öppen, men så mycket tyckes i alla händelser vara klarlagt af den rättliga undersökningen, att det icke är en olyckshändelse, som naglat fast och hotar med undergång ett af vår krigsflottas främsta pansarfartyg därute på Norrbådans förrådiska grund. I tider af decimeradt sjöförsvaret och då nya betungande kraf komma att ställas på nationen för pansar-

flottans ökning kan landet ingalunda med jämnmod se, hur ett så stort försvarsvärde som Tapperheten äfventyras på sätt som skett. —

Bärgningsarbetet har under de senaste dagarnas storm och snöyra ånyo måst inställas, men man uppger därför ej hoppet att så småningom, medels sprängningar i själfva grundet samt genom pontonkraft kunna befria haveristen ur dess prekära läge.

Tapperheten ligger för närvarande med babords slagsida och akterskeppet så lågt, att riksvapnet i själfva stäfvén släpar i vattnet. Inuti fartyget har vattnet trängt fram oemotståndligt trots den energiska läns-pumpningen, så att exempelvis möblemanget i chefens logement är fullständigt förstörd.

Vår öfre bild af Tapperheten är tecknad för Iduns räkning af kaptenen vid flottan Arvid Hägg och ger en lika artistisk som trogen framställning af pansarfartyget, sådant det i dessa vinterdagar telt sig för besökaren. De kompletterande fotografierna återger detaljer från bärgningsarbetet.

Träsnittets renässans

SOM VALGORANDE MOTVIKT MOT de många tafvelutställningarne, hvarmed Stockholm hugnas vintern igenom, hälsar man med glädje den internationella utställning af grafisk konst, som af Föreningen Original-Träsnitt öppnats i lokalen Regeringsgatan 9.

Man skulle kunna säga att inom den illustrativa konsten träsnittet intar ungefär samma förnäma ställning som stråkkvartetten inom fonkonsten, ty liksom den senare fordrar ett omutligt fästihållande vid de principer, som utgöra stråkkvartettens a och o, nämligen den musikaliska idéens bestämdhet och utarbetningens stränga genomförande, så att ingenting lämnas åt slumpen eller den tillfälliga nycken, likaså betingas träsnittets konstnärliga hållning af teckningens fasthet och skärpa, af stilsträngheten med ett ord, hvilket ingalunda vill säga detsamma som slafvisk bundenhet, endast att fantasien hos konstnären bibehåller sin sundhet och jämvikt.

Träsnittet, som länge varit undanskjutet till följd af nya tidens snabba kemiska reproduktionsmetoder af tecknad bild, genomgår nu en renässans, som sträcker sig till alla länder, där det finns en utvecklad konstskultur. Hvilken mustfyllt och energisk konst denna renässans har att uppvisa — därpå är den nu pågående utställningen ett bevis.

Där möta oss italienarne med namnen Calandra, Disertori, Gariazzo, Mantelli o. a., hvilkas klara uppfattning och tekniska brio göra deras tryck så tilldragande. Bland de talrika tyskarne beundrar man exempelvis Emil Orlik, hvars japanska motiv äga en deliös hållning, bröderna Neumann och professor Klemm, som återupplifvat den äkta gamla träsnittstekniken, hvarur de frambesurit liksom en ny konst på gammal grund. Dit höra också de franska mästarna Gusman, Laboureur, Lepère, Vallofton m: fl. Deras kollektion till-

Artur Sahlén.

Harriet Sundström.

hör för öfrigt, präglad som den är af det franska temperamentets hela klarhet, elegans och måfå, utställningens allra yppersta nummer. Afven England företrades af utmärkta konstnärer på området, och hvad vårt eget land beträffar häfdar det genom en rad unga krafter förträffligt sin plats bredvid kontinentens mästare. Vi nämna fröknarna Harriet Sundström, Elsa Björkman, Siri Magnus, Anna Sahlström och fru Gerda Nordling samt hrr Artur Sahlén, Sigge Bergström, G. Fjæstad, Hjalmar Strååt m. fl.

Som intressant motsats till den moderna träsnittskonsten förekomma de ryktbara gamla träsnitten från Lundström i Jönköping, ett antal kistebref o. s. v. Det s. k. "trästicket", förra seklets så guterade träsnitt i toner, i stället för den ursprungliga tekniken med streck och fläckar, förekommer också talrika prof på. Till det yppersta som alstrats på det området torde väl få räknas de Doréska bibelillustrationerna.

Utställningens anordnare äro fröken Harriet Sundström och hr Artur Sahlén; tack vare deras energi och entusiasm för en konststart, som de själfva med så stor talang utöfva, har denna retrospektiva framställning af träsnittskonsten blifvit så intressefyllt och allsidig som den är. Utan pekuniärt understöd, helt och hållet på eget ansvar, ha de båda unga konstnärerna sammanbragt och ordnat det hela för att visa den konstintresserade hufvudstadspubliken hvilka djupa och egenartade skönhetsvärden denna, som man får hoppas ej blott efemärt uppblomstrand konststart inrymmer. Vi anbefalla därför utställningen på det varmaste i allmänhetens åtanke.

I detta sammanhang tillåta vi oss också påpeka att hr Artur Sahlén utgifvit en rikt illustrerad volym "Om träsnitt och träsnidare i Sverige 1490 — 1914", hvilken för den intresserade bör bli ett välkommet komplement till utställningen.

Klicken och Ligan.

Stockholmsskildringar från 1800-talets sista kvartsekel af HEDVIG SVEDENBORG.

Kap. IV.
Våffelbruket.

“Vackra Rosen.”

NÄR KLOCKAN slog sex i Adolf Fredrik hade fru Bourdin allting färdigt och Vackra Clara var på mer än vanligt dåligt humör, därför att hon blifvit flyttad in i gårdskammaren och hennes bur helt nonchalant ställd på sängen.

Alla bordet och hvar enda liten smutt behöfdes för de väntade gästerna fäste hon sig inte vid ett enda dugg.

— Carramba, Car-r-a-amba, skrek hon af alla krafter. Men när inte det hjälpte, tog hon till ren svenska: — Fy tusan, Bourdin, fy tusan, och till sist började hon gråta och beklaga sig själf: — Stackars lilla Clara, stackars lilla Clara.

Ute i den s. k. salen var det riktigt hemtrefligt med de röd-och-hvit öfverdragna möblerna och animakassar, dukar och gardiner i snöhvitt fjällstickning.

På skänken stod det mest fulländade lilla miniatyrskjepp under en glaskupa, omgifvet af stora ljusröda snäckor, koraller och underliga förstenade hafsdjur.

Dessa skatter och den elaka Clara var allt hvad fru Bourdin hade efter en kortvarig äktenskaplig lycka. Jo visst, det var sant, de några dussin lermuggar, som stodo uppräddade på en hylla bakom leksaksdisken i hennes lilleputt-butik, hade salig Bourdin också haft med sig en gång från Lybeck. Och i dem serverade hon de förstiga gästerna sitt fragande starköl.

En varm doft af kaffe och brynt smör slog emot henne, då hon öppnade dörren till köket för att se hur Amanda redde sig med våfflor.

Amanda hade varit mycket frånvarande och bortkommen på sista tiden och jämt hängde Jubben från Balkonghuset henne i hämlarna, så fru Bourdin måste ständigt hålla ett vakande öga öfver henne.

Hade Jubben männe nosat upp att den gamla koppärriga Amanda hade sina modiga tusen riksdaler på banken, eller skulle man verkligen kunna tänka att den okynige guden Amor spelat dessa båda gamla människor ett spratt?

Faktum är att jungfrurna hos von Buhres rakt inte kände igen Jubben på sista tiden. När Kok-Maja häromdagen, som så många gånger annars då det var stök och brådlom, kom och ville knyta ett blårandigt förkläde om lifvet på honom för att han skulle hjälpa henne med disken, hade han blifvit alldeles topptunnor rasande och sagt att sina kärringsysslor fick hon allt sköta själf. Och då Lova en eftermiddag fick höra Vackra Rosen stämma sin gitarr nere på gården och med sin ljusarstämma sjunga:

”Till Sevilla, till Sevilla. —
Till den sköna vill jag hasta,”

bad hon Jubben titta till lillan, medan hon kilade ner ett litet tag. Men det skulle hon inte ha gjort för Jubben blef alldeles rödsvullen i ansiktet af vrede, menande att han väl inte var en gammal dadda heller.

Men rågan fylldes och kom häpnaden att rinna öfver, när yngsta biträdet hos Feychtings berättade en dag, då han kom upp med varorna, att Jubben numera blifvit deras flitigaste kund. Än var det luktvattensådkålong, än patjultivål, än russin och mandel han skulle ha, ja en gång hade han t. o. m. köpt tre femionöres apelsiner. — Och om inte jungfru Maja och Nyjungfrun visste hvar all härligheten tog vägen, så kunde han, Kalle Lund hos Feychtings, minsann tala om det, jo, Amanda på våffelbruket, det gamla snåla skrället, var det som blef så rikeligen begåfvad.

— Himmelska makter, hade Nyjungfrun ropat vid denna underbara upptäckt, tänk om Jubben till sist kommit underfund med att han är karl.

Ja det måtte han sannerligen ha gjort. Ty när fru Bourdin kom ut i sitt lilla skumma kök, fann hon Jubben och Amanda i den ljuvaste omfamning, medan en hel trafve oklippa våfflor lågo på gråpapperet på köksbordet och det började osa bränt från spisen. På mindre än en sekund voro de båda älskande drifna ur paradiset i lustgård, om inte precis med ett flammande svärd så åtminstone med ett rykande våffeljärn.

Och fru Bourdin hann knappt mer än få ut Jubben och be Amanda samla ihop den smula förnuff hon ännu hade kvar, innan klockan pinglade ute i butiken och de första gästerna började troppa in.

Först sedan löjnant Ridder hållit ett blomstertal till Maria — ”allas vår donna men endast Douglas von Buhres madonna” — och öfverräckt till henne, å alla de samtliga närvarandes vägnar, en liten bukett vaxlika kamelior började kaffedrickningen på allvar och Maria uppmanades att skära för af kakor och kransar.

— Men se, till och med Gamle-Farbror var med! Det var någonting mycket ovanligt. Och allt medan Didrik doppade salt han och såg så noga på honom som om han aldrig sett honom förr. Såg på hans sydländskt brönsfärgade hy, på ögonen som glänste så svart som stenarna i mammas sorgbrosch, och på de buskiga mörka brynen och det gråsprängda håret. Att detta var samme farbror, som brukade gå omkring med en gul bomullsrock om somrarna och meta abborpinnar kunde han rakt inte tro sedan den gången de voro och sågo Värmlänningarna, bjudna af farbror själf, och mamma talade om att det var han, som gjort alltsammans. Inte för att Didrik riktigt kunde förstå hvad han hade gjort. Anna och Anniika och Anders och Per och den där ofäcka Britta hade han väl ändå inte skapat, och inte var han inne och sjöng den minsta lilla stump själf heller. Och dessutom hade pappa sagt att han var odödlig, tack vare Värmlänningarna och sina visor, och det hade salt åtskilliga myror i hufvudet både på honom och Tessy.

De brukade språka om det om kvällarna sedan de lagt sig.

Egentligen tyckte de, att det var våulligt synd om stackars Gamle-Farbror, men Tessy trodde säkert att om man riktigt bad Gud, så skulle han nog få dö, han som andra. Men tänk, nu salt han, som gjort Värmlänningarna och var odödlig och skämtade och skraftade

och åt våfflor alldeles som en vanlig människa.

— Hvar har du dina tankar, Didd, se bara så du spiller ner dig, manade professorskan von Buhre, men i det samma kom, som väl var, morbror Carl-Adam, moster Gina och Felix, så att de stora fingo något annat att tänka på.

I det lilla enkla våffelbruket verkade den allt för eleganta Gina som en påfågel i ett hönshus. Hon var om möjligt ändå vackrare och ståtligare än förr, fastän hon blifvit påfallande mager och de mörka sammetsögonen hade fått en underlig feberglans. Hon skylldes på frossan, hvilken de allesamma, mer eller mindre, ådragit sig där ute vid sallsjön, men Maria von Buhre kände på sig att det nog salt djupare än så.

Fast frossan var då i och för sig en förskräcklig historia, det var då säkert. Tänk bara hur Douglas också tacklat af. Han var ju alldeles gul och skrynklig, trots att han höllde iskallt vatten utmed ryggraden hvar morgon, åt kina så att han nästan fick hallucinationer och Maria knutit en snodd med sju bittermandlar om halsen på honom och hade honom att äta upp en mandel hvar tredje dag, ty det var hvar tredjedagsfrossa han hade.

Men nu såg han så innerligt glad och belåten ut där han salt och gungade och rökte i salig Bourdins gungstol, som om hvarken frossa eller bittermandlar någonsin funnits till.

Det hade på sin tid väckt mycken undran att Douglas von Buhre, som hörde till en gammal numer fattig, militär- och jorddrottsläkt, kom att gå den vetenskapliga vägen. Professor — och i matematik till! Han saknade ju alla förutsättningar utom glasögonen och den matematiska begåfningen förstås. Han hade inte den minsta fallenhet för att hålla spenaten i servetten och sedan stoppa servetten i fickan, eller att gå omkring i en gammal grönskiftande hatt och dito paraply, eller att så fördjupa sig i sina matematiska funderingar, att han ramlar baklänges ner för traporna med kritan i hand. Nej, sällskapsmänniska var han i hvarenda tum, nästan lite dandy i sin klädsel och dessutom en framstående skridskoåkare. Därför hade också hans elever på Teknis döpt honom till Problemet, ty som matematikprofessor var han sannerligen ett problem.

— Talar du om bättre och sämre folk, afbröt professor von Buhre Gina, som berättade att hon varit på Ladugårdslandet och sett på våning, men inte tyckte att det var trefligt, för där var en sådan blandning af bättre och sämre folk. Minsann jag tror du läst Strindberg, det är ju ett af hans favorituttryck.

— Strindberg, hvem är det?

— Oh, bara en uppgående stjärna på litteraturens firmament — kanske en banbrytare. I hvarje fall en kraft, som vi nog få räkna med.

— Strindberg, fidonc, inföll kunglig sektern, har någon läst hans uppsalaskisser ”Från fjärdingen och Svarbäcken”? Konst och litteratur är väl till för att höja oss på rosenvingar från hvardagslifvets gråa vadmal, och inte för att ge oss mardrömmar. Hvarför föredraga vi ljufva dofter såsom Vlang-ylang eller New-mown-hay framför Extrait de cochon, Eau de vache eller Parfait de guano. Detta senare är just som att läsa Strindberg, tycker jag. Fi — donc. — Min bästa kunglig sekter, nu tar du allt fel ändå, och Carl-Adam Gyllen gick fram och slog honom på axeln. Du måste visst tro att hela lifvet är som en välgörenhetsbasar eller bal. Om nu också ditt rätta ele-

ment är vackra kvinnor, ljufva dotter och artificiell belysning, så finns det allt en hel del i denna världen som behöfver blottas. Bland dessa uppsalabitar finns, mellan all hädelse och galla, några riktiga pärlor.

— Och tänk på hans Mäster Olof!

— Visserligen, kanske den rent historiskt sedt har sina brister, som alla historiska skildringar i diktens form. Skulle jag någonsin komma att skriva romaniserad historia, så skulle inte en enda historisk person få finnas med.

— Ja, men det vore ju alldeles som den där, som skulle ställa till en stor middag och inte bjuda en enda människa, inflikade löjtnant Ridder. —

— Annat än, fortsatte baron Gyllen, utan att låta störa sig, som någon bifigur. Utan det är tidsandan, stämningen, kulturen och händelserna jag skulle skildra. Personerna skulle vara diktade, diktade från början till slut. Inte har man väl egentligen rättighet att ikläda människor, som en gång existerat, sin egen fanlasis tankar, ord och handlingar. Men hur det nu är med Mäster Olof, så är det det nyas kamp och brottning mot det gamla som intresserar — den eviga, sig ständigt upprepande, kampen. Det nya mot det gamla, de yngre mot de äldre.

Felix formligen drack in faderns ord, och han rodnade starkt, då han sade: — Säg pappa, tror du det kommer att bli så mellan oss också?

— Hur? frågade Carl-Adam, förundrad.

— Som med Mäster Olof och hans mor, kampen mellan de gamla och de unga, som pappa talade om.

— Har du läst Mäster Olof?

— Ja.

— Och de där studentskildringarna?

— Ja.

Fars och sons blickar möttes länge och forskande och Carl-Adam märkte för första gången, att hans son inte längre var ett barn och de andra till sin förundran, att Felix på något underbart sätt plötsligt utvecklats till yngling. Gina lät sin mjuka sammetsblick smeksamt svepa om hans nästan allt för vackra ynglingagestalt tills att deras ögon möttes och då log hon sitt hemlighetsfulla leende, som om hon menade att detta hade hon vetat länge. Men nu blef Maria het. — Det är ju ett rent spektakel, Carl-Adam, att du låter Felix läsa hvad som helst.

— Jag låter — jag låter visst inte. Jag har inte satt Strindberg i hand på Felix. Äfven jag är rädd för den strömning, som nu börjar bryta sig fram. Ingen vet hvar den kan leda. Men det kan ändå inte nekas att det behöfs en reaktion mot allt det sötslisk, som vi fått smälta inom konst och litteratur under de sista årtiondena. Ofvanpå det kan det inte nekas att en ordenlig malörtsbesk smakar riktigt bra.

— Och det säger du om ett tidevarf, som skänkt oss Viktor Rydberg! Maria såg riktigt förtörnad ut.

— Ja, för att nu inte tala om alla präktiga indianromaner man har att friska upp sig med, skrattade löjtnant Ridder och sträckte på sina långa kantiga lemmar. Så inte behöfver man nödvändigt proppa i sig all den där ruffenheten, som verkligen doftar, ursäktade mig att jag uttrycker mig strindbergskt, afskräde och as lång väg. —

— Men vänta lite, afbröt han sig själf, en idé, en charad! Han hällde ut det finhackade enriset, som fyllde den stora spottlådan framför kakelugnen, på golfvet och bad kunglig sektorn ställa sig bland riset.

— Nu är du dig inte själf, utan Strindberg, kom ihåg det, och jag ber mitt herrskap, —

sedan ni fått detta klart för er, — att ni söka lösa gåtan.

Det blef så tyst att Vackra Claras småsvärjande gräl tydligt hördes dit in, medan allesammans stirrade på den stackars kunglig sektorn för att liksom ur honom dra fram lösningen.

— Ris åt Strindberg, Strindberg i enris, ris, en, i- en, ien — as — i — en Asien! ropade Douglas von Buhre och for skratande och under skallande applåder upp ur gungstolen, medan kunglig sektorn både stött och belåten gick och nöp sig ännu en väffla.

Apropå Asien gled samtalet så småningom från Strindberg in på Nordenskiöldsexpeditionen. Hur gripna hade de inte alla blifvit, då äntligen i december ett rykte flög öfver världen att några hvalfångare, som kommit till San Francisco, hört af tschutscherna däruppe att ett "ryskt" farlyg, som kommit västerifrån, låg infruset i isen ofvanför Beringsundet. Man förstod ju genast att det måste vara Vega och händer trycktes, ögon tårades och tusentals välsignelser flögo på osynliga trådar fram till de infrusna tåliga hjällarna däruppe i iandet af is. Man visste ju att ännu hade de många långa månader för sig innan de kunde komma loss och nå den civiliserade världen.

Bara Maria von Buhre tänkte på Nordenskiöld och hans män, fick hon tårarna i ögonen och när Douglas kommit hem och berättat henne om det ryska fartyget, som kommit västerifrån, hade hon burit sig åt som en riktig liten loka. Skrattat och gråtit och ofamnat Bellman och sagt att han sannerligen kunde vara stursk öfver att vara en svensk liten hund. Och professor von Buhre hade tyckt att hon precis var hans egen lilla Maja från förr.

Medan barnen sedan hjälpte farbror Ridder att krasa tillbaka enriset igen, passade Felix, som inte sett riktigt glad ut på hela kvällen, på att fråga Thérèse om hon ville följa med honom till Pepparkakan om söndag.

— Om hon ville!

Hon blef alldeles röd af förtjusning. Hon tyckte, att hon så sällan såg till kusin Felix numer. Så snart han inte hängde öfver sina böcker, så hängde han, stora pojken, moster Gina i kjolarna. Aldrig ville han komma med och leka i Trädgårdsföreningen, eller åka kälke i Observatoriebacken eller någonting roligt. Utom skridskopartierna på Norra Brunnsviken förstås, men då var ju moster Gina och alla de andra också med.

Klockan hade blifvit mycket, öfver nio, och Gamle-Farbror tyckte att för gammalt folk och smått folk var det sannerligen tid på att bege sig hem. Men tänk så bekvämt det var nu mer, när man bara hade att ta spårvagnen nere vid Trebackarlånggatan och sedan att byta vid Norrbro och ta Kungsholmslinjen. Det var minsann annat det än att skaka ner för Drottninggatan i gamla gula bussen, och när man äntligen blifvit så omskakad att man inte kunde hitta afviga och räta på sig själf var det att på darrande ben ta sig ut den långa vägen till Kungsholmen. Såvida man inte ginge Kungsbrovägen och de beckmörka gränderna vid Kaplansbacken.

När alla voro färdiga att gå funno de löjtnant Ridder med en trearmad ljusstake i hvardera handen ute på trottoaren färdig att lysa namnsdagsbarnet hem. Högtidlig och allvarlig som en egyptisk präst stegade han upp för Kungsbacken och stannade med en djup bugning framför Balkonghuset, där von Buhres skratande togo farväl af sina värdar, medan fru Bourdin alltjämt stod kvar och neg i dörren till sitt lilla Väffelbruk.

Från Iduns läsekrets.

"Min första motion."

Å DET TILLÅTAS MIG ANFÖRA några synpunkter med anledning af artikeln Min första motion.

Den ärade pristagarinnan har i sin äflan att som hon tror jämställa kvinnan i skyldigheter med mannen genom den kvinnliga värnpliktens införande, sedan rösträtten tänkes vara genomförd, behagat glömma en uppgift som hvilar på kvinnan, men mannen fullständigt går fri ifrån, födan det af det nya släktet.

I det fallet har ännu ingen man vikarierat för kvinnan och kommer enligt naturens lag ej heller att kunna göra det.

Lika litet som det faller samhället in att vägra en från värnplikt frikallad man rösträtt; därför att hans fysik ej fyller måttet, lika litet borde det falla en kvinna in att åt sitt eget kön lägga sten på börda och vägra henne rösträtt af dylik orsak.

Kvinnans moderskall är så pass kräfvande, tar så mycket af hennes ungdom, att det synes mig vara oklokt att på förhand öfveranstänga hennes fysik och kanske omöjliggöra hennes förmåga att dana det nya släktet, där hon ej kan ersättas.

Vidare anför pristagarinnan att mannens kamp för tillvaron är hårdare än kvinnans, hvilket till alla delar bestrides.

Genomsnittskvinnans kamp är ej lättare än mannens. Jag talar ej nu om den kvinnliga lyxvarelser. Kvinnliga lyxvarelser ha sin fulla motvarighet hos männen.

Hvilkens arbete är lättast? Grofvarbetarens som t. ex. kommer till sitt hem för att hvila ut efter en nog så ansträngande dag eller hans hustrus? När mannen är ledig, så är han ledig, men hvilken sätter en gräns för arbetarhustruns arbete? Både dag och natt äro ibland erforderliga för henne, om hon skall hinna med sitt arbete.

Äfven medelklassens kvinnor hafva ej något lättare arbete än mannen. De hafva ofta både förvärfvarsarbete och hemarbete.

Lika behöflig som den kvinnliga rösträtten synes mig i och för höjande af kvinnan och samhället, lika obehöflig synes mig den kvinnliga värnplikten. Lika osundt som det är att öfverskaffa sig, lika osundt är det att underskaffa sig eller rättare sagt sitt kön.

Den som nu har den största fördelen af att tillhöra detta samhälle och ett hem är hitintills mannen, såsom varande i besittning af rösträtten och därmed följande makt att utse representanter inom alla klasser, plus gamla traditioners rätt inom könsaristokratien, den minsta fördelen har den rösträttslösa, kvinnan.

Under förhoppning att sedan rösträtten är genomförd full rättvisa gifves kvinnan, men ej några skyldigheter, som öfverstiga mannens, väntar jag mig ett lyckligt och förnöjsamt samhälle äfven om ej kvinnan slår sig på det mest motbjudande af allt, död och förstörelse åt människor. Må kvinnan i stället söka införa fred på jorden och på så sätt befria mannen från denna tunga plikt han nu har i värnplikten. Säkerligen hafva kvinnor och män långa och svåra vägar att gå, innan de komma dit, men dit skola vi ändå en gång komma. Det är framåt, ej tillbaka vi vilja gå.

Om kvinnor skola representera kvinnor måste de hafva hjärta och tanke äfven för sitt eget kön, hvilket sannerligen ej är en dag för tidigt att visa, och ej ständigt och jämt idissla mannens svårigheter.

UNG KVINNA.

Boken om Bondelåget.

"BONDETÅGET TILL STOCKHOLM DEN 6 februari 1914" heter en liten från C. A. V. Lundholms förlag nu utkommen volym, hvilken med sin samling af de under bondetågsdagarna hållna talen, skildringarne af de förberedande arbetena, böndernas ankomst till hufvudstaden, de olika festliga episoderna under vistelsen i Stockholm, pressuttalanden o. s. v. ger en förträfflig helhetsbild af den märkliga händelsen. Boken är rikt illustrerad och kostar endast 60 öre — ett billigt pris för en minnespublikation, som alla bondetågsdeltagare säkert få lust att skaffa sig.

Wettergrens
BARN-KONFEKTION.

BÄSTA SNITT-
OMSÖRSGULLASTE ARBETE -
PRIMA TYGER & FÄLLBEHÖR
ERHÅLLAS I DE FLESTA
BARNBEKLÄDNADSBÄFFÄRER I RIKET.

SJU
dagar i veckan
läses en annons i
IDUN

Husmödrar
som äro praktiska använda
Gahns
Skursåpa
till sina diskbänkar, köks-
kärl, golf och allt omåladt.
Henrik Gahns A.-B., Uppsala.

KÖKSALMANACK

Redigerad af
ELISABETH ÖSTMAN-SUNDSTRAND
Inneh. af Elisabeth Östmans Husm-
derskurs i Stockholm.

FORSLAG TILL MATORDNING FOR
VECKAN 15-21 MARS 1914

SONDAG Frukost: Smörgåsbord;
wienschnitzel med stekt potatis;
mjölk; kaffe eller te med hvete-
kringlor. Middag: Gratinerad sjötunga;
färserade kronärtskocksbottnar; ham-
burgerbringa med grönsaker; kaffegla-
ce med bruna mandelspån.

MANDAG Frukost: Smörgåsbord;
fiskskuffning i småkruter (rester från
söndag); mjölk; kaffe eller te. Mid-
dag: Köttfärs med bruna bönor; soppa
på torkad frukt.

TISDAG (Fettisdag) Frukost:
Smörgåsbord; sillgratin; ägg; mjölk;
kaffe eller te. Middag: Bräckt
skinka med potatispuré; semlor med
mjölk.

ONSDAG Frukost: Smörgåsbord;
köttfärs (rester från måndag) med
brunt potatis; mjölk; kaffe eller te.
Middag: Blomkålspuré med rostadt
bröd; gädda med pepparkakor.

TORSDAG Frukost: Smörgåsbord;
bräckkorf med stekt potatis; mjölk;
kaffe eller te. Middag: Ärtor med
fläsk; plättar med sylt.

FREDAG Frukost: Smörgåsbord;
makaronigratin; mjölk; kaffe eller te.
Middag: Kalkarbonad med pota-
tis; svensk äppelkaka med vispad
grädda.

LÖRDAG Frukost: Smörgåsbord;
skinka å la Hallman med flörerade
ägg; mjölk; kaffe eller te. Middag:
Ärtpuré med stekt bröd; laxpudding
med smält smör.

RECEPT:

Gratinerad sjötunga (f. 6
pers.). 3 sjötungor på omkring 5 hg.
st., 1 msk. salt (15 gr.).

Till kokning: 1 1/2 msk. smör (30
gr.), 4 msk. mjöl (40 gr.), 5 del. fisk-
spad, 2 äggulor, salt, hvitpeppar.
Till garnering: 1 burk cham-
pinjoner (1/4 lit.), 2 msk. smör (40
gr.), 2 msk. rivnen ost, 1 msk. fin-
stötta skorpor.

Beredning: Sjötungorna urtagas,
sköljas väl och torkas; fenorna klippas
bort. En djup skära skäres med en
spetsig knif längs efter ryggen på
båda sidor och fileerna skäras försikt-
igt från benen, så att de ej gå
sönder. De läggas med skinnsidan
mot en skärbräda och köttet skäres
från skinet. Gälarna klippas bort och
hufvudet, benet och det hvita skinet
sköljas väl och härpå kokas buljong.
Fileerna ingnidas med saltet och få
ligga på hvarandra 1 tim., hvarefter
de äro torkas med fiskhandduk och
kokas 5-8 min. i fiskbuljongen. De
läggas upp med hälslef och få rinna
af på duk och läggas på ett smör-
bestruket, eldfast fat eller helst på
ett fat af silfver. — Till såsen fräses
smör och mjöl 2 min., buljongen spä-
des på och såsen får koka 5 min.,
de uppvispade äggulorna tillsätts och
såsen får sjuda under vispning samt
afsmakas. — Såsen hålles öfver fisken
på fatet och anrättningen garneras i
ränder eller rutor med champinjoner-
na, skurna i fina tärningar och frästa
i smöret. Öfver det hela strös osten,
väl blandad med de stötta skorporna,
och sist påhälles smöret, hvori cham-
pinjonerna frästs. Fatet ställes i en
långpanna med groft salt, pannan sät-
tes i ivarm ugn och fisken gratine-
ras 10-15 min. Garneras med
persilja och serveras med små kokta
potatisar.

Färserade kronärtskocks-
bottnar (f. 6-8 pers.). 9 konserverade
kronärtskocksbottnar.

Rismassa: 50 gr. risgryn, 1 msk.
finhackad portug. lök, 2 msk. smör (40
gr.), 3-4 del. buljong, 1 äggula, 1
tsk. salt, litet hvitpeppar, 1 msk. fin-
hackad tryffel.

Beredning: Rismassan beredes
först. — Risgrynen sköljas och få rin-
na af väl. De fräses därefter tillsam-
mans med löken i smöret, tills smöret
är klart, då buljongen spädes på,
och grynen få koka under rörning,
tills de äro mjuka — spädas med mera
buljong, om så fördras. Grynen pas-
seras genom härstikt, blandas med
äggulan, och massan får sjuda
afsmakas därefter med kryddorna, och
sist iröres tryffeln. Kronärtskocks-
bottnarna läggas i kokande saltadt
vatten, upptagas, då vattnet äro kok-
kar upp, få afrinna på sil och läggas
på silfverfat. På hvarje botten sprits
något af purén, genom garnerings-
tratt, i form af blommor eller blad.
Massan öfverströs med stötta skor-
por och rivnen ost, litet smält smör
hålles öfver och anrättningen gra-
tineras i varm ugn 8-10 min. Ser-
veras som mellanrätt.

Kokt hamburgerbringa (f. 12
pers.). 3 kg. saltad och rökt ox-
bringa, vatten.

Beredning: Bringan borstas väl
med ljumt vatten, knäcks och får
ligga i rikligt med kallt vatten om-
kring 12 tim. Den sättes på i kallt
vatten, får hastigt koka upp, skum-
mas väl och får koka 15 min. i 100
gr. C., spadet afkyles därefter till
82-83 gr. C., och i denna värmegrad
får köttet ligga 3 1/2 tim. eller tills det
är mört. Bringan får ligga kvar i
sitt spad 1/2 tim., innan den serveras,
ty den blir därigenom mörare.
Serveras, skuren i jämna, vackra skif-
vor, med grönsaker samt något af
spadet, tillsatt med litet god buljong,
eller ock till blandad köttträtt.

Kaffeglacé (f. 12 pers.). 1 lit.
kokande grädda eller mjölk, 40 gr. ny-
rostade och malda kaffebönor, 8 ägg-
gulor, 150 gr. socker.

Beredning: Kaffet lägges i den
kokta grädden, som får stå väl öf-
vertäckt, på varmt ställe omkr. 20
min., hvarefter den vrides genom muss-
linsduk. Äggulorna röras med socker-
et i en kastull omkr. 20 min. Grä-
den spädes på, litet i sänder, hvarefter
krämen får sjuda öfver elden under
kraftig vispning, tills den är tjock
och pösig. Kastullen afläyres och
vispningen fortsättes, tills krämen är
kall. Glacén fryses därefter i maskin
på vanligt sätt.

Makaroni-gratin (f. 6 pers.)
1 1/2 hg. goda makaroner, 2 1/2 lit. vat-
ten, 1 msk. salt.

Bechamelsås: 80 gr. smör, 1
tsk. fint hackad rödlök, 50 gr. magert
kalkfött (i fina tärningar), 40 gr. mjöl,
8 del. kokande mjölk, salt, hvitpeppar,
litet rivnen muskot.

Till formen: 1 msk. smör (20
gr.), 3 msk. rivnen ost, 3 msk. stötta
skorpor.

Beredning: Makaronerna brytas i
4 cm. långa bitar, påsätts i kokande,
saltadt vatten och få koka omkr. 20
min. De upphällas i durkslag, öfver-
spolas med kallt vatten och få af-
rinna.

Till såsen fräses löken, köttet och
mjölet (som bör vara torkadt i ugn-
en) i smöret omkr. 10 min. utan
att bli brunt. Den kokande mjölken
spädes på, kryddorna tillsätts och
såsen får koka under rörning 15 min.,
hvarefter den vrides genom duk och
afsmakas. En eldfast form smörjes
med smör och beströrs med stötta
skorpor. Makaronerna nedläggas däri
hvaritals med såsen och den rina
osten. Öfversta lagret bör vara säs,
som beströrs med ost och stötta skor-
por. Anrättningen gratineras i varm
ugn omkr. 15 min. Serveras som fru-
kötträtt.

Svensk äppelkaka (f. 6 pers.).
1 1/2 lit. färska eller 1 1/2 hg. torkade
äpplen, 2 hg. socker, 1-1 1/2 del vat-
ten, 1/2 25-öres kryddlimpa, ej för
färsk, 150 gr. smör.

Till formen: 1/2 msk. smör, 2
msk. stötta skorpor.

Beredning: Äpplena sköljas,
torkas, skalas, skäras i fina klyftor,
befrias från kärnhusen och kokas med
sockret och litet vatten till mos.
Limpan rivs och brynes lätt i 1 hg.
af smöret. En form eller stekpanna
smörjes med smör och beströrs med
stötta skorpor, däri läggas tre hvarf
af brödet och två hvarf af äppel-
moset. Det öfversta hvarfvet beläggs
med resten af smöret, fördeladt i
små flockar. Kakan gräddas i ordi-
när ugnsvärme omkr. 1 1/2 tim. hvar-
efter den uttages och får stå 15 min.
Uppställes, öfverströs med socker
och serveras varm eller kall med
vaniljsås eller vispad grädda. An-
vändas torkade äpplen, sköljas dessa
väl och få ligga i 2 del. vatten nå-
gra tim., hvarefter de kokas med 150
gr. socker till mos.

I stället för äpplen kunna krusbär
eller rabarber användas, men mera
socker åtgår då.

Kakan kan beredas af 6 del. stötta
skorpor i stället för af kryddlimpa.

Ärtpuré (f. 6 pers.). 3/4 lit. öf-
verblifven ärtsoppa, 1 1/2 tsk. fast kött-
extrakt (12 gr.), 1/2 lit. kokande vat-
ten, 2 msk. smör (40 gr.), 3 msk.
mjöl (30 gr.), salt, hvitpeppar, 1-2
äggulor.

Beredning: Ärtsoppan upphettas
och passeras. Köttextraktet upplöses i
1/2 kkp. af det kokande vattnet och
tillsättes i det öfriga vattnet jämte

**BÄST
ÄR**
**EKSTRÖMS
JÄSTMJÖL**
ÖREBRO KEM-TEKN. FABRIK.

Sardiner i finaste
Olivolja och Tomatsås
för Smörgåsbordet.

Starkt aptitgivande,
gifver Apoteket Vasens »Ferro!» de
bästa resultat vid blodbrist och allmän
svaghet. »Ferro!» är ett Järncaseinpep-
tonat som med lätthet upptages i blodet.
På alla apotek till 2 kr. fl.

Ideal-Maccaroni
rekommenderas såsom be-
kväm vid tillagningen.
SVENSK MACCARONI
finnes i alla groflekar och längder

ENGELSKA MAGASINETS

OTTOMANER. Största special-
tillverkning.
Högsta kvalitet! Låga, bestämda priser.
Illustrerad katalog franko.
Drottninggatan 31, Stockholm.

Patent.
Hafre-Gryn. Hafre-Mjöl.

Gyllenhammar
Köp
röda originalpakefer

30 porfioner gröt för 55 öre.
Obs! Gyllenhammars { Hafre-Must.
Rismjöl.

A.C. SVENSSONS
KNÄCKEBRÖDSBAGERI
GÖTEBORG
Äkta Göteborgs
Knäckebröd.
Hygienkontrollant:
Dr G. Hjort
af Ornäs.
Tel.: 11 & 920.

**Mellin's
Food**
är bästa kraftnäring för
svaga, klenna barn i alla åldrar.
Bok om barns uppfödning gratis
och franko från Mellins
Food Depöt, Malmö.

Top-T's
Ovillkorligen bästa té,
som erbj., i detta pris.
1/4 kg. 2.25, 1/2 kg. 1.15.
Förp. i vack. lacker.
bleckkarn. Frakt- o.
postafg. fr. 2t. 4st. 1/2 kg.
0.60 fr. Percy F. Luck
& Co H. A. B., Sthlm.

OM ALLA VISSTE
hurgodt hälso-
och samt

vanligt kaffe blir, då det blandas
med VICTORIA-KAFFE, skulle de
alltid använda detta utmärkta
kaffetillsättningsmedel.
VICTORIA-KAFFE
är verkligen välsmakande och i
motsats till vanligt kaffe äro när-
ande samt upphäver till stor del
det vanliga kaffets hälsofarliga
egenskaper. Blanda därför Edert
vanl. kaffe med VICTORIA-KAFFE
från Per Fricks Fabriker, Malmö.

Lugna dej, pojke!
Det går på ett
par minuter

HUSQVARNA SYMASKIN.
Förmånliga afbetalningsvillkor

**Köp
Schweizer's
Siden**

Begär prof på våra nyheter i svart, hvitt och kulört:
**Crepon, Faconnés, Chinés, Ottoman, Messaline,
Mousseline** 120 cm. bredt från 95 öre metern, **Sammet**
till klädningar och blusar. **Plysch** till jaketter och kåpor.
Såväl som blusar och rober med äkta Schweizer-
broderier i batist, ylle och siden.

Vi sälja endast garanteradt solida sidentyger direkt
till privatpersoner portofritt och redan förtulladt
till bostaden.

Schweizer & Co., Luzern S 3 (Schweiz).
Sidentygs-Export. — Kungl. Hoflev.

ENERGON Nervstärkande
Kraftgivande
förordas av Läkare

Floras X-Tvål
för händerna.
Avlägsnar snabbt och
grundligt all smuts
även den grävsta och
mäst ingrodda.

Hvarje husmoder bör för eget och tjänarinnornas bruk
hafva en **FLORAS X-TVÅL** i köket. Hygien och trefnad
kräva **rena händer**. **FLORAS X-TVÅL** är speciellt af-
sedd att tillgodose detta kraf.
Gör X-tvålens bekantskap! Dess verkan är lika mild
och välgörande som effektiv och grundlig. Pris 20 öre.

Bäckens Amerikanska Jästpulver

VINOLIA

Tvålar, Puffmer och
Toalett-Artiklar.

De som med rätta äro stolta öfver sin blomstrandehy använda Vinolia, ty de veta, att Vinolia aldrig kan skada densamma utan endast verka välgörande.

Vinolia Generalagentur:

Skepparegatan 6, STOCKHOLM Ö. Ö.

DAMER!

En utförlig Receptbok à 1 kr. öfver Lärarinnan frk. Anna Anderssons praktiska och välkända kurs i fina sallader, fina grönsaker och mellanrätter, lätta frukostträtter, extra fin smörgåsbereidning, smöruppläggning i mod. mönster, blomsterskärning af rötter till dekorer samt en hel del praktiska råd m. m. finnes hos Portieren å Hotel Continental, Stockholm. Obs! 12:te tusendet utkommet.

Axa kvinnliga yrkesserie.

N:o 3.

Bagerskan fyller sin uppgift med heder, Hurtigt och raskt sina sysslor hon gör. — Degen hon knådar, brödet hon breder, Ugnen hon sköter, som det sig bör. Råcker ej dagen, arbetar hon öfver, Och förr'n det dagas, griper hon i —. **Axa hafregrynsgröt** man behöfver För att som bagerska kunna stå bi.

På grund af den speciella prepareringsmetoden bibehålles den naturliga, fina hafreärom som kännetecknar Axa hafrepreparater. Köp originalpaketet för att vara säker på att verkligen få Axa.

mar — ? Behärskad af den gamla bondstammens föreställning om jorden såsom en okränkbar arve- och ägodel, voro alla andra möjligheter utan betydelse. Han sträckte ut armarna i förtviflan, men skrättade underligt vildt, då handen i detsamma flög till pannan och den andra högg om några af de manshöga rågrästråna — svindeln — skulle han bli vansinnig, var det slutet på den stolta Helgesläktens saga — straffet därför att han grävt ner sitt hjärta...? Han gick åter rolöst, men tyckte att himlen kom så tryckande nära i sin o begränsade vidd. Han snappade efter luft — kanske han också lyssnade efter ett svar. Det fanns en, men blott en i hela vida världen, som kunde gräfvat upp det utan att såret förblödde — —.

Det väckte inte liten förvåning i lärdomsstaden då Göran Winther nysst prästvigd missiverades, att såsom nådärspredikant förestå det feta pastoratet, en förvåning inte minst hos den unge pastorn själf. Han kunde inte utfundera hvarför han bland många mer begäfvade och värdiga fått Grefvarpsbornas kallelse — inte var det heller vanligt att biskop och högvärdiga domkapitlet tog notis om än så rika bönders vilja att påverka deras beslut. — Han visste, att hans mor var född i trakterna — men mormodern, som till det mesta uppfostrat honom, knep alltid samman läpparna om ämnet, och sedan tog honom livets bekymmer.

De bekymmer voro likväl ett godt underlag för hans nya ställning, att inte medgången gick honom åt hufvud och sinne, ty församlingarna buro honom på sina händer. — Sedan urminnes tider hade södra Grefvarps församling varit en reträttplats. — Men en ny generation hade uppstått — Nils Helgesson hade gått igenom Trelleborgs landbruksskola och andra Hvilans eller Fridhems folkhögskola. Man började förstå att bråkiga prostar, som alltid lägo i delo med någon af församlingarna inte alldeles hörde till kallet. Det var därför inte så svårt för Nils att samla sockenmännen omkring en ung präst. Inte blef det heller så svårt för honom att driva pastorats vilja igenom på stämmorna, i synnerhet som den unge mannen var försynt och inte häftrade nytt för nytt skull. Han blef som barn i huset på n:r 8 innan systemen kom och han fick det litet ordentligt omkring sig. Ingen brådska hindrade heller hästarerna då pastorn behöfde skjuts och mor Helge gladdes för sonens skull.

An bättre blef det när pastorats syster kom. Själ körd Nils till stationen. De nya selarna så svarta och fina, vagnen putsad i hvar vrå. »Odygdiga ögon, ett hår utan ordning och en dräkt utan anseende.» Det var pastorats signalement. Men det var öfverflödigt. Nils visste för länge sedan hur både pastorn och hans syster sågo ut — den senare kanske bättre än pastorn själf.

De odygdiga ögonen blefvo dock helt spaka vid åsynen af den man hon skulle stiga upp i sätet hos. — Hvad var det för elakheter af Göran. Hon svepte kappan tätare om sin oansenliga dräkt — — hvad skulle man bara kalla den där människan för — inte var han herre och inte var han dräng. Men när Nils satte sina fuxar i språng och det gick som en stormil längs den jämna landsvägen, mellan pilvallar och mättade sädeskyllar i den ljufvaste af augustiskymningar, då måste hon knyta händerna för att inte klappa i dem, jublande och ryssande och likväl så trygg, så trygg.

Det var fara för att inte pastorn fick det så ordentligt just i den öfvergifna, skumma prästgården. Ingen kunde undra på att systemen triffades bättre på n:r 8 där både högtidsrum och en famn stod öppen för henne. Vägen tvärs öfver ången var så frestande kort. — Ingen kunde heller förtänka kyrkovärden, att han hade ärende till prästgården och följde henne hem, eller att de gingo vägen, som inte var så kort, men minst kunde någon ha hjärta att undra eller missunna, att moran stod i salsfönstret och följde dem med glada miner ända tills kröken tog dem.

Allt tycktes gå så bra samman, bättre än Ola Helgesson kunde tro i sin dödsstund.

Men om hans tragiska slut och dess samband med hans eget öde och två människors själafrid visste pastorn ingenting den minnestunga söndag han talade så brinnande om Guds straffdomar intill tredje och fjärde led. Det var en af hans bästa predikningar — kanske var det hägkomster, som gått i blodet och spirat i fädrens luft — eller kanske dunkla ord om brott och oförrätt, som ofrivilligt stego upp ur undermedvetandets gömmor och inspirerade den milde pastorn till råfäst och stränga domar, men de träffade där man förtjänat bättre.

De två tyckte att hela kyrkan med folk och apostlar vände sig om och att de rundkändade ånglarna blåste ut all deras sorg och skam i sina långa basuner.

Nu grubblade både mor och son. (Forts.)

Alla

nationellt och försvarsvänligt intresserade läsa i dessa tider

Nya Dagligt Allehanda.

Regelbundna bidrag af professorerna H. Hjärne och R. Kjellén.

Den bästa vän

du någonsin kan få, är

Chesebroughs Vaseline.

CHeseBROUGH'S VASELINE
An invaluable family remedy for Burns, Wounds, Sprains, Eczema, Skin Diseases, Hemorrhoids, Sun Burn, Chilblains. Taken internally will relieve Cough, Colds, Sore Throat, &c.
CHeseBROUGH MANUFACTURING CO. COLOGNE

Med detta underbara preparat kan du lindra och bota många krämpor. En liten burk Chesebroughs Vaseline kostar endast 25 öre och befriar dig från skroflig hud, smärre sår och brännskador, och, om du låter en liten smula smälta i munnen, lindrar det hosta, heshet och inflammation i halsen.

Det är fullkomligt utan smak.

Hvarje apotekare har det till salu, men se noga efter, att fabrikantens namn Chesebrough Mfg. Consd. New York. U. S. A. återfinnes på hvarje förpackning.

Filial i London, 42 Holborn Viaduct.

Var försiktig med efterapningar. De skada i stället för att hjälpa dig.

SVENSKT NÄRINGSPREPARAT
I FLYTANDE FORM.
KOLSYRADT
VÄLSMAKANDE.

GIGANTOS 135 PR. FL.

FÖRORDAS AF SVENSKA LÄKARE.
INNEHÅLLER FOSFOR I LÄTTAST ASSIMILERBAR FORM.
PREPARATETS NÄRINGSVÄRDE MOTSVARAR 272 KALORIER PR. FL.

AKTIEBOLAGET GIGANTOS. STOCKHOLM
RIKS. TEL. 14114

HYGIEN-MADRASSEN

A. B. GÖTEBORGS VADDFABRIK
GÖTEBORG

Priskurant och pröfver gratis och franko. Platsagenter antagas mot hög provision.

Som man bäddar får man ligga.

En god hvila och sömn är hufvudvillkoret för halsa och arbetskraft. Ju bättre man ligger, dess lättare sover man. Därför skall Ni bädda Er säng med nutidens folkomligaste öfvermadrass, Hygien-Madrassen. Den är lagom mjuk och varm. Den är hygienisk och billig och betydligt varaktigare än hvarje annan madrass. Tillverkas af för ändamålet särskildt beredd bomull med intill 10 st. sammanpressade skift. Till orter där återförsäljare ännu ej finnas, såndes Hygien-Madrassen mot efterkräft direkt.

EN STOR FÖRLUST

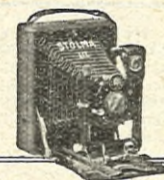
gör den affärsman, som icke annonserar i IDUN, "de svenska hemmens egen tidning." En annons i IDUN har icke blott värde för dagen: den faller i ögonen på ev. köpare en längre tid, ja, i tusentals fall i många år, då en stor del af IDUNS läsare förvarar och inbinder tidningen. Landets största och mest erfarna annonsörer veta också detta och annonsera därför regelbundet och i stor omfattning i IDUN.

Förfrågningar besvaras och annons-offerter lämnas beredvilligt af

IDUNS ANNONSKONTOR,
Stockholm.

Rikshliga variationer. Begär prisk. Tidaholms Bruk, Tidaholm. Kungl. Hofleverantör. Försäljningsmagasin: Mästersamuelsg. 30 STOCKHOLM

Bästa klappkameror 9x12 cm.

Stölmå I à kr. 26:- med Special-Aplanaf o. Singulartare
Stölmå II à kr. 48:- med Extra-Rapid-Aplanaf o. Variolartare
Stölmå III à kr. 88:- med Dubbel-Anasaf o. Isoartare

Rikt illustrerad katalog, gratis och franko
Stölmå & Simonsen, Malmö
FOTO-HANDELSHUS

DET NUMERA FÖRNÄMSTA HVETEMJÖLLET ÄR
A. B. HÄRSTEDT & SÖNERS KVALITETSKRISTALL PATENT
Prenumerera på Idun!

Trädgårdsskolan för damer börjar åter 15 april på Heidan, Ystad. Prospekt på begäran. LOUISE FLYGARE.

Marieborgs Husmodersskola

börjar 15 april. God undervisning i allt som hör till ett hushåll äfvensom i slöjd, trädgårds- och hönsskötsel. Skolan har ett i alla afseenden godt läge vid Vättern, nära stad. Examin. lärarinnor. De bästa referenser. Prospekt på begäran. Rikst. 102. ANNA BECKMAN Marieborg, Askersund.

ANNONSER skola vara inlämnade till Expeditionen senast fredag för att kunna införas i följande veckas nummer.

LEDIGA PLATSER

Sänd aldrig originalbetyg utan endast afskrifter när ni svarar på annons om ledig plats.

BARNSKÖTERS KOR, som genomgått utbildningskurs i Sällskapet Barnavårds anstalt finnes anmälda å Sthlms stads Arbetsförmedling, Regeringsg. 107. Riks och allm. telef. 4047.

BARNFRÖKEN för 2:ne gossar, 7 o. 3 år, önskas till den 15 april. Elementarskolebildning, musikalisk och kunnig att hjälpa gosse i 3:e klass med läxläsning, har företräde. Svar »Disponentfamilj», Jönköping p. r.

ÄLDRE PAR önskar en arbetsvan i sömnad, bak och matlagning kunnig flicka. Jungfru finnes. Begynnelselönen 20 kr. Svar till »Vänligt prästhem», Iduns exp.

LÄRARINNA önskas att undervisa i tre flickor om 10 och 12 år i flickskolans 1-2 klass ämnen samt musik. Svar jämte betyg och löneanspråk sändas till »M. G.», Skara.

ENKEL, anspråkslös, elementarbildad flicka med godt sätt, kunnig i linne- och klädsömnad, kan i god familj på landet få plats 1:ste maj, att läsa med 7-årig flicka och deltaga inomhus förefallande göromål. Svar med betyg, foto och lönepret. till »Barnfröken», Skottorp p. r.

DEN 1:sta APRIL får en bättre, anspråkslös flicka plats, att biträda husmodern med vården af fem barn (ålder 4-12 år). Bör vara villig borsta barnens skor och kläder samt städa två barnkammare. Lön 15 kr. Svar till »Familjemedlem», Falun p. r.

BILDAD TYSKA, duktig och pålitlig får i mars plats som barnfröken i läkarefamilj i Stockholm. Vidare meddelas gen. Fru I. Blumenthal, Regeringsg. 4, Stockholm.

BÄTTRÉ, anspråkslös flicka, ej för ung, som på egen hand kan sköta litet hushåll (2 pers.) får plats 1 april. Svar med foto och uppg. å pret. till »1 april», Nyköping p. r.

ENSAMJUNGRU, helst ej för ung, kunnig i matlagning och bakning, erhåller plats från 24 april eller förr i liten familj. Svar till »Stilla hem», Borgholm p. r.

I PRÄSTGÅRD, liten familj, önskas till våren ensamjungfru, fullt kunnig i matlagning. Goda rek. fordras. Svar med löneanspråk och foto till »Familjemedlem», Iduns exp.

SJUKSKÖTERSKA, 24-32 år, med god allmänbildning, jämnt och godt lynne samt vana att sköta ett hem, kan erhålla plats såsom husföreståndarinna i ett stilla och lugnt hem hos ungherre i Sthlm. Svar med uppgift å ålder, löneanspråk, ref. samt foto och betygsskrifter till »K. L. M. N.», Iduns exp., Sthlm.

BÄTTRÉ FLICKA, ordentlig och samvetsgrann, får god plats att sköta två barn, 5/9-1 1/2 år. Goda rek. fordras. Två jungfrur finnas. Svar med betygsskr., foto och lönepret. till »Vårflitningens», Allm. Tidn.-kont., Gust. Ad. Torg, Sthlm.

EX. SKÖTERS KOR med goda rek. erhålla inträde i Förenade Sjuksköterskeförbundet, Malmskillnadsgatan 44, Stockholm.

RASK och duktig flicka kunnig i såväl enklare som finare matlagning och bakning får bra plats som ensamjungfru i Stockholm i liten familj till den inst. 24 april. Barnjungfru finnes. Eget rum. Lön 25 kr. Svar jämte foto och betygsskrifter till »Bra plats III», Iduns exp., Sthlm.

FÖR en enkel, bättre flicka, fullt pålitlig, med ett jämnt och godt lynne samt van att handhafa barn, finnes god plats att tillse två gossar om 8 och 4 år. Någon vana vid sjukvård och sömnad önskvärd samt att för öfrigt vara till hjälp i hemmet. Två jungfrur finnas. Svar med rek., foto samt löneanspråk till Fru Lilly Sundberg, Växiö.

PÅ LANDET, ca 20 min. järnvägsresa från Göteborg, finnes den 1 april plats ledig för en barnkär flicka med god uppfostran, som kan åtaga sig att sköta tre barn i ålder 5, 3, och 1 år. Svar till »Familjemedlem», Nordiska annonsbyrå, Göteborg.

I STAD i Nerike får duglig hushållsfröken plats i godt hem med tvänne jungfrur. Vid. Nya Inack-Byrån, Jakobsbergsg. 34, Stockholm.

I GODT HEM, disponentfamilj, närheten af Söderhamn, 3 personers hushåll, att tillträda 24 april, får bildad flicka, helst något musikalisk, hushålls- och daglig, villig deltaga med alla bestyr inom hemmet, sömnad o. s. v. plats. Medlem af familjen. Kokerska finnes. Vid. Nya Inack-Byrån, Jakobsbergsg. 34, Stockholm.

I GODT HEM, vid bruk i närheten af Gefle, får bättre, duglig, hushålls- van flicka, plats att tillträda nu eller 1:sta maj, som husmoders verkliga hjälp, där jungfru finnes. Lönevillkor 30 å 25 kr. pr. månad, allt fritt. Vid. Nya Inack-Byrån, Jakobsbergsg. 34, Stockholm.

I LÄRAREFAM. på landet erhåller anspråkslös, verkligt husligt intresserad flicka plats att jämte husmodern sköta hemmet, utom grofgöromål. Helst sykkunnig. Svar med foto och lönevillkor m. m. till »Fru L.», Klintehamn, Gotland.

ANSPRÅKSLOS, bättre flicka, kunnig i matlagning samt villig att tillsammans med husmodern och en jungfru sköta ett hem på landet om 3 personers hushåll erhåller plats 1 eller 24 april. Eget rum samt anses som familjemedlem. Svar med löneanspråk, foto och betyg till »Husmors», Stenungsund.

ENKEL, BÄTTRÉ FLICKA, några och 20 år, ordentlig, pålitlig, van vid barn, något kunnig i hemmet förekommande göromål, erhåller plats den 1 maj i godt hem som husmoders hjälp. 3 barn i ålder 9, 7, 4 samt 2:ne jungfrur finnas. Svar med betyg, foto och löneanspråk emottas under adr. »Våren 1914», Umeå.

TREFFLIG barnsköterska sökes af mindre ingenjörfamilj i södra Vermland. Ansökningar, helst med foto, torde under uppgifvande af löneanspråk m. m. benäget omgående insändas under signatur »Barnsköterska», Iduns exp., Stockholm.

God plats. För en bildad, enkel och anspråkslös flicka, helst prästdotter, finnes en god plats att tillträda 1 april i en liten familj i villasamhälle i Sthlms närhet. Den sökande skall vara frisk och arbetsam samt kunnig i enkel matlagning och vanliga hushållsgöromål. Hjälp till större sysslor. Svar till »B. C.», Allmänna Tidningskontoret, Stockholm.

Enkel, barnkär, bättre flicka erhåller plats som barnfröken i prästgård i Dalarna 24 inst. april. Betyg med löneanspråk och ref. sändas till Vika prästgård, Runnvika.

En kvick, intelligent Flicka, ej under 17 år, hälst troende, får plats den 1 maj som telefonist vid fjälkinge växelstation. Sökande, helst van vid telefon, bör äga god handstil, god skolbildning samt vara något kunnig i handarbeten. Platsen sökes hos handl. Sallrot, Fjälkinge.

Värdinna. En bildad flicka 23-35 år kan få mycket bra plats hos ungherre på landgård. Den sökande bör kunna förestå och ordna ett bättre hem och helst vara musikalisk. Ej tjänare i kosthåll, jungfru finnes. Svar jämte foto (som returneras) torde sändas inom 8 dagar under adr. »Värdinna», Gumælii Annonsbyrå, Malmö.

Köksförestånderska. Vid Piteå hospital kommer att anställas en vikarie för köksförestånderskan under ordinarie innehafvarens tjänstledighet tiden 15 mars-5 aug. eventuellt längre (på grund af sjukdom). Ordinarie köksförestånderskan afgår med pension i aug. 1915. Lönen utgöres af 550 kr. pr år jämte fria naturaförmåner. Fri resa torde äfven kunna påräknas. Bestyrkta betygsskrifter jämte uppgift om ålder insändas till

Hospitalskontoret, Piteå.
Vid Södra K. F. U. K:s Husmoders- och Tjänarinneskola, Stockholm, finnes plats ledig instundande höstkurs den 15 aug. för tvänne skolkökslärarinnor. Sökande bör äga god hälsa, ha minst ett års erfarenhet på skolköksområdet, ha utpräglat ordningsinne, vara skicklig i såväl enklare som finare matlagning, bakning, konservering m. m. samt vara intresserad af att handleda unga kvinnor för husmoders- och tjänarinnekallet. Skolan är förenad med middagsservering alla helgfria dagar. Ansökningar, som bör vara inlämnade före den 15 april, ställas till Styrelsen för Södra K. F. U. K., Östgötagatan 24 B, Stockholm. Skriftliga eller muntliga förfrågningar besvaras af föreståndarinnan under ofvan angifna adr.

Biträdande föreståndarinnebetätningen vid Vadstena hospital och asyl är ledig till ansökan att tillträdas den 1 nästkommande april månad. Ansökningar insändas till Överläkaren före den 20 nästk. mars. Löneförmaner: 600 kr. begynnelselön, tjänstestående och allt fritt jämte ålderstillägg efter 2, 5 och 10 års tjänst med respektive 10, 20 och 40 % af begynnelselönen.

Husföreståndarinna. I hem hos tjänsteman på landet, där husmoder saknas, finnes plats den 15 april för bildad och sympatisk, helst musikalisk dam, som med moderlig omsorg kan övertaga vården af 3 barn (10, 9 och 7 år) och med sparsamhet och intresse sköta huset. (Jungfru finnes.) Svar jämte foto märkt: »Hemtrefnad», Svenska Telegrambyrå, Malmö.

Å lasarettet i Varberg finnes plats för en duglig kokerska från och med den 1:ste nästinst. april. Arlig lön 350 kr. och allt fritt. Af betyg åtföljda ansökningar torde före den 9:de mars insändas till **LASARETTSKONTORET.**

Förestånderska för syatelier för tillverkning af tapiserivaror sökes. Svar med ref., betygsskrifter jämte åldersuppgift emottas under adr »L. T. A.», Iduns exp.

För anspråkslös, bildad, barnkär flicka är plats ledig i april mån. att sköta 2 barn, 5 och 6 år, samt vara behjälplig med inom hemmet förekommande göromål. Svar med foto, rek. och löneanspråk till Box 5, Wara

UNG DANSK DAME söker Plads i et större Hjem i Sydsverige hvor hun kan lære Husledning og være Frunn til Hjelp og Nytt. Eventuelle Billetter bedes sendt til Adresse Ellen Rosen, Stevns Klint pr. Storehedinge, Danmark.

BARNJUNGRUPLATS önskas af 18 års flicka i godt hem där husmodern själf handleder arbetet. Goda rek. Svar till »C. E. H.», Iduns exp. f. v. b.

SOM VÄRDARINNA åt sjuk person önskas plats af van sköterska med goda betyg. Svar till »God vård», Landskrona p. r.

UNG LÄRARINNA med 4 års praktik i skola önskar under tiden 1 april-31 juli plats i skola eller familj eller som biträde vid skrifögromål eller som sällskap åt äldre dam i stad eller på landet, helst i mellersta Sverige. Tacksam för svar till »Plats snart», Tattamåla.

UNG FLICKA önskar plats i familj, helst i Malmö, som fruns hjälp och sällskap där jungfru finnes eller hos ensam dam. Van vid enkel sömnad och handarbete. Något musikalisk. Lön önskas. Svar emottas tacksamt till »Pålitlig», Karlskrona p. r.

SOM VÄRDARINNA åt sinnessjuk herre eller dam önskar van sinnessköterska plats till 1 maj. Svar innan 1 april till »25 år», Iduns exp.

SINNESSJUKSKÖTERSKA med flerårig praktik önskar privatvård till 1 maj. Svar innan 1 april till »Sköterska», Iduns exp.

UNG hushålls- van flicka önskar plats i bättre familj, helst på landet, som husmoders hjälp. Svar till »H. L.», Iduns exp. f. v. b.

SOM HUSMODERNS HJÄLP (utom i skurning och tvättning), önskar bildad flicka komma till familj på landet. Vid betalning fästes litet afseende. Svar till »Medlem 22», Iduns exp. f. v. b.

UNG 17-årig bildad finska önskar plats från 1:sta juni att gå frun tillhanda eller som sällskap åt mindre barn. Närmare underrättelser Fr Snellman, Norrmark, Havulinna, Finland.

ENKEL, 23-årig flicka önskar plats för barnen eller såsom husmors hjälp. Har förut haft liknande platser. Svar emottas tacksamt till »Pålitlig», Köping p. r.

ENKEL, förlöfvad flicka söker plats i god familj som husmors hjälp. Kunnig i klädsömnad m. m. Van vid hushålls göromål. Goda rek. finnes. Svar till »Dalkulla i Blekinge», Iduns exp. f. v. b.

BILDAD ung flicka (ex. skolkökslärarinna) önskar plats i skolkök eller som husföreståndarinna i godt hem. Svar till »Mars 1914», Uppsala p. r.

20 ÅRS FLICKA, frisk af ordentlig familj, kunnig i matlagning och inom hus förefallande göromål, söker anställning i god familj som husmoders hjälp. Svar till »Familjemedlem», Örebro p. r.

PÅLITLIG FLICKA önskar plats som husmoders hjälp där jungfru finnes. Har genomgått husmodersskola. Svar med upplysn. ang. lön till »Våren 1914», Hammenhög p. r.

UNG TYSKA med h. elementarbildn. och seminariex. önskar plats i fam. att biträda i hush. och ev. lämna läxhjälp; eller som bonne. Vidare gen. lektor Swening, Kammakarg. 44, 1/2 tr., Stockholm.

SJÖJDLÄRARINNA, som med goda betyg genomgått slöjdsseminarium, önskar plats som sådan eller i familj att sy handarbeten. Ar kunnig i olika slags finare och enklare handarbeten, väfnader m. m. Svar till »Slöjd-lärlarinna 22 år», Gropen p. r.

I GODT HEM, där jungfru finnes, sökes plats af bättre hushållsvan flicka, kunnig i matlagning o. s. v., som husmors verkliga hjälp. Goda betyg. Svar »Arbetsglädje-Duglig», Sv. Telegrambyrå, Stockholm.

GEB. DEUTICHE, 23 Jahre, sucht Stellung, zu Mai, in f. schwedischer Familie, als Stütze od. bei Kindern, erfahren im Hausstand und Nähen, Klavier. 20-25 M. Taschengeld erwünscht. Stadt od. Nähe Stadt. Offert. erb. an Herrn Rentier H. Körsling, Kellinghusen i. Holstein. Rensinger Chaussee.

BILDAD 18 års flicka önskar, som hjälp och sällskap, plats nu. Helst på landegendom. Godt betyg från hushållsskola. Svar D. Karlsson, Mernsberg, Nyköping.

TVA UNGA LÄRARINNOR önska under sommarferien — 1 juni-1 aug. — få komma som medlem i bättre familj. Äro tacksamma att få undervisning i husliga göromål, särskildt matlagning. Svar till »E. K.» pr Bjästa.

EN 46-årig flicka önskar ett hem i vänlig familj. Vill deltaga i husliga göromål, sömnad och handarbete. Fritt vivre eller liten lön önskas. Svar till »H. B.», Iduns exp.

TVA BÄTTRÉ, troende flickor önska plats gemensamt å barnhem, sjukhem, vilohem, ålderdomshem, gärna som biträde, genast. Svar till M. Sandberg, Non 27, Trällebörg.

UNG, resvan dam, kunnig i engelska, tyska och franska, erbjuder sig att under juni-augusti såsom sällskap och hjälp medfölja på utländsk resa. Närmare meddelar rektor Tycho Lindqvist, Göteborg.

Sjuksköterskor, massöser, värdinnor, barnsköterskor, sjukhusbiträden o. d. anskaffas genom **Gihls Förmiddlingsbyrå,** Östermalmsg. 86, Stockholm. R. T. 152 93. A. T. 211 30.

INACKORDERINGAR

INACKORDERING erh. i trefligt hem å herrgård i N. Småland. Högt läge, 250 m. ö. h., i skogrik och vacker trakt. Adr. Fru Ch. Wickbom, Gransbo, Tranås.

KONFIRMANDER mottagas i prästgård i Småland till undervisning tillsammans med egen dotter från slutet af juni. Närmare meddelar kyrkoherde S. A. Linder adr. Pjetteryd per Älmhult.

INACKORDERING kan fås nu och till sommaren af Pensionatet Runsäter, Alingsås. Pris 2,50-3 kr. pr dag. Rikstelefon 277.

I BÖRJAN AF MARS gifves tillfälle för ung bildad flicka att komma i godsägartfamilj i Kalmar län som sällskap. Och kan hon, om hon så önskar, få deltaga i hushållet och trädgårdsodning. Pris 50 kr. pr månad. Svar till »Godsägartfamilj», Iduns exp., Stockholm, f. v. b.

Konfirmationsundervisning tillsammans med egen son och dotter samt inackordering kan i sommar erhållas i större prästgård, vackert belägen mellan sjöarna Vätrern och Tåkern nära Ömberg invid järnvägsstation. Tillfälle till bad. Kyrkoherde J. Holmberg, Rogslösa.

Konfirmander mottagas i Ångermanländsk prästgård med enastående naturskönt läge, omedelbart invid Bottniska viken. Tillfälle till bad och annan rekreation. Pris 125 kr. för ca 5 veckors inack. och undervisning. Svar till kyrkoh. K. Gustafsson, Docksta.

Konfirmander mottagas äfven i år 15 juni-2 aug. Pris 125 kr. Pastor Rudolf Möller, Svanesund, Orust, Bohuslän.

Konfirmander mottagas i sommar hos kyrkoherden W. Bergstrand, Långared.

Inackordering, god och billig erhålles Drottninggat. 51 III, Sthlm.

Inackordering i London. Mrs Shepherd, 50 Schubert Rd, Putney, London mottager svenskar som önska bese London eller lära engelska. Helinackordering 30 Sh. pr vecka. Lektionspris 2 Sh. pr tim. Bästa ref.

In meinem Pensionat finden Töchter gebildeter Kreise zur Erlernung der deutschen Sprache liebevolle Aufnahme. Gesundheitliche Fürsorge, gute Küche, auf Wunsch Wissenschaften, Musik. Moderne Villa am Hochwald, 1 ma Empfehlungen. Frau Oberstleutnant v. Westerhagen, Wernigerode a' Harz.

Hvita Korset

Rikstel. 17. **Örebro.** Rikstel. 250. erbjuder största möjliga garantier för lycklig nedkomst, äfven operationer. Anstaltens läkare är särdeles skicklig speciallist i förlösningskonst och underlivs-sjukdomar.

UNDER VÄNTAN PÅ NEDKOMST erhålles lämplig privat inackordering i staden eller på landet från 2 kr. pr dag. Ytterst humana förlösnings- och operationstaxor tillämpas.

HVITA KORSET, ÖREBRO, är en särdeles trygg tillflyktsort för förstföderskor samt de blifvande mödrar, som i allmänhet hafva anledning vänta sig en svår förlösnung. Patienter, som äro behäftade med ägghvita, socker eller nervositet, tillrådas att uppsöka Hvita Korsets hvilohem minst en månad före väntad nedkomst.

HVITA KORSETs spädbarnskrubbor och barnsjukehem emottaga späda barn och specielt klena barn för rationell omvårdnad under dess spädate och ömtåligaste lefnadsskede. Förfrågn. besvaras mot porto och behandlas under säker sekretess.

Nobless

Vårda skodonen väl — det lönar sig alltid!

och bibehåller dess elasticitet. Som glansputsmedel är Nobless oöverträffad, varom envar kan övertyga sig genom att försöksvis taga delsamna i bruk. Dess konsistens medgiver, att det kan påstrykas ytterst tunn, vadan beläggning av lädret ej behöver ifrågakomma. Nobless tillverkas i flera kulörer men i endasi **en kvalitet**, den högsta.

En skos "livslängd", som ofta är bedrögligt kort, skulle kunna fördubblas eller flerdubblas, om man blott gjorde sig mödan att ge densamma dess rätta ans och vård. Efter användning i våta och smuts böra skodonen omedelbart rengöras och ingnidas med ett lämpligt putsmedel.

Ett sådant av yppersta beskaffenhet är Ahlgrens Skinn- & Läderbalsam "Nobless", som på grund av sin konsistens och sammansättning smörjer lädret

Till platser, där ännu inga återförsäljare finnes, expedieras gärna direkt till konsumenterna 6 tuber portofritt för Kr. 2:10.

F. Ahlgrens Tekn. Fabrik — Gefle.

Det bästa läkemedlet är
NISSENS
 ÄKTA BRÖSTKARAMELLER

Enda tillverkare A.-B. Nissens Manufacturing, Norrköping.

Gymnastikdirektörsexamen
 afläggas efter 2-årig kurs af kvinnliga elever vid
Sydsvenska Gymnastik-Institutet.
 Ny kurs börjar 14 sept.
 Prospekt gen. kapten J. Thulin, LUND.

Göteborgs Gymnastiska Institut,
 Göteborgs Arkader, Göteborg,
 längsta o. fullständigaste specialkurs i **Sjukgymnastik** o. **Massage.**
 Begär prospekt!

Doktor A. Kjellbergs
 kurs i massage och sjukgymnastik.
 Begär prospekt! Stockholm.
 Mästersamuelsgatan 70.

Med. Dr. E. Kleens
 (ott-åriga) kurs i Massage och Sjukgymnastik (för damer) börjar den 1 okt. kl. 10 i. m. Nr. 37 Mästersamuelsgatan, 2 tr. upp. Prospekt begäres städe under adress Saltsjöbaden.

Crème Idéale
 (Majorskan Edmann, Varberg)
 är en förnäm hudcrème, den förskönar i högsta grad hy, händer, hals, utsökt i doft, snöhvitt och oföränderlig.
Poudre de Riz Idéale
 är det mest förtjusande af alla poudre, Förnämsta Parfymafärfar.

Afmagringstvål,
 — absolut verkande — oskadligt. —
 Pris kr. 4.50 + porto. Försändes diskret.
Franska Parfymmagasinet,
 Hofleverantör,
 21 Drottninggatan 21.

Javana Lelu
 det bästa medel för erhållande af långa ögonfransar och tjocka ögonbryn. Pris 6 kr. + porto. Förs. diskret.
Franska Parfymmagasinet,
 Hofleverant. 21 Drottningg. 21, Sthlm.

ROYAL WINDSOR
 Det berömda härstärkande vattnet.
 Gifver grått hår dess ursprungliga färg. Borttager mjäll. Hindrar håret att falla af. Märket grund. 1879. Beg. end. fl. m. o. den: **Royal Windsor Perfectionne.** En allttjämt stig. försäljn. samt 30 års succés gar. Royal Windsors verkan. Pris kr. 5.- + porto.
 Nederlag: **Franska Parfymmagasinet,** Hoflev., 21 Drottningg. 21, Sthlm.

Vårda håret, om det är sjukt eller friskt, och använd
Zivertz' Extrait Vegetal
 bästa hårkonserveringsmedel. Rekommenderadt af många läkare. Finnes till sa'u hos frisörer och i parfymafärfar samt hos Kongl. Hofl. Zivertz' Efttr., Drottninggatan 42, Arkaden, Göteborg. Återförsäljare rabatt.

Fräkenpomada
 är det enda absolut säkra medel att snabbt och utan obehag borttaga fräknar, lefverfläckar och solbränna samt göra den fulaste hy hvit o. vacker.
Ofelbar verkan garanteras!
 Fräkenpomada innehåller inga för hyn skadliga beståndsdelar. Många intyg och tacksamhetsbref från hela Skandinavien.
 Pris 3 kr. pr burk.
 Exped. mot postförskott eller efterkraf.
Tekniska General-Depöten, STOCKHOLM.
 Adolf Fredriks Kyrkogata 13.

Från YSTAD HAPARANDA användes **YVY** tvål.
 Säljes i hvarje välsorterad parfy- och herrekliperingsaffär för 50 öre pr st. Oesterlin & Ulrikesons Kem. Tekn. Fabrik, - YSTAD -

H.G.SÖDERBERGS IMPORT A.B.
 IMA ANTRACIT,
 HUSHÅLSKOL & KOKS

Riks- o. Sthlmstel.: Namnanrop. Begär endast Söderbergs Kolimport.

Köttsoffa

bereder man bäst af **MAGGI'S** Buljong-Tärningar

LILJEHOLMENS
 Stearinfabriks-Aktiebolag
 Kungl. Hofleverantör
 STOCKHOLM Sö.

Kronljus	Kanalljus
Stakljus	Grenljus
Lyktljus	Julgransljus
Altarljus	Cykelljus
Illuminationsljus	
Pianoljus "Splendor" i engelsk typ.	

Endast superior och prima ljus äro stämplade "LILJEHOLMEN"

Lättantändliga vekar enligt svenskt patent No 16705.

Till Sveriges Kvinnor!
 Sommarkurserna vid Nynäshamns Prakt. Skolas Hushållsskola börjar den 10 maj. Undervisningen, som meddelas av examinerade o. erfarna lärarinnor, omfattar enklare och finare matlagning, uppläggning, dukning, servettbrytning, servering, bakning, handarbete (enklare och finare), vävnad o. h. glansstrykning m. m. Skolan medverkar kostnadsfritt till anskaffande af platser. Nya, tidsenliga lokaler med vackert läge i en av vårt lands vackraste platser. Begär illustr. prospekt och ref., som sändes mot dubb. porto.
 Åberopa denna tidn. **Nynäshamns Prakt. Skola, Nynäshamn.**

Benninge Hemskola.
 adress Strengnäs.
 Sommarkurs: finaste matlagning, sömnad, trädgårdsskötsel m. m. från 4 maj till 27 juni.
 Kurs för fruar o. fröknar: matlagning, inkokningar, sjukmat m. m. fr. 5 till 25 juli.
 Husmoderskursen (den 11te) börjar 3 aug. Flera skickliga, i sina ämnen exam. lärarinnor. Vidare upplysn. enl. ofvanskrifna adr. Riks o. Allm. telefon.

Tolftte häftet af Moster Emmas väfbock.
 Nya mönster i 4-skaft till mattor, gardiner, möbeltyger, bonader m. m. Erhålles mot 1 krona 35 öre postförskott från **Moster Emma, Knelpbaden.**

Vid Torshäll, Leksand,
 mottagas liksom de föregående åren kvinnliga trädgårdselever. Kurs 1 april — 31 okt. Prospekt och referenser på begäran.
Lillie Landgren. Märta Philip.

Kläck kycklingar
 med den omtyckta, patenterade maskinen Hönan med fostermor.
 Pris endast Kr. 10.50.
 Afsedd för 20 ägg. Lättskött och kläcksäker. Fullständig bruksanvisning och alla råd för uppfödning af kycklingar medfölja. Hvarje småbrukare, villaägare etc. borde köpa "Hönan" ty kycklinguppfödning är både lönande och ytterst intressant. Maskinen sålades öfverallt mot efterkraf och återtagas om ej till belåtenhet. Prospekt sändes mot 20 öre. Ensamförsäljare:
 Importagenturen, Malmö 16.

Joh. Lundström & Co. A.-B.
 Kungl Hofleverantör.
PRIMA ANTRACIT
 Hushållskol - Cokes - Briketter
 Begär vid telefonering å Riks och Allm. endast "Lundströms".

Kurs i klädsömnad. Elever mottagas dagligen kl. 11-3. Upplysn. i skolans lokal, Grefgatan 57. Allm. Tel. 224 53. Prospekt på begäran.
 Selma Wahlgren.

Lektioner i Linnesömnad, även blusar, underkjolar, sportskjortor och barnkläder. Elever mottagas dagligen.
 Karin Egnér.
 R. T. 35 30. Sibyllegatan 36, Stockholm. A. T. 210 04.
 Eva Egnér.

Syateljé för Flickkläder, Hölländareg. 11, 3 tr. Riks #5 80 Allm. 64 34.

Alfh. Rystedts Husmoderskola, Örebro.
 Matlagnings- o. sömnadskurs fr. 15 april till 1 juni. Afgift o. inack. 125 kr. Skolan tillerkänts **Guldmedalj** och **Hederspris** för sömnad och konserver. Begär prospekt.

Ljungby Husmoderskola (Kronobergs län) börjar sin 9 kurs 1 april. Undervisning i finare o. enkl. matlagn., bakt., smörpläggning, serviett-brytning, smörgåsbredning m. m. Kläd- o. linnesöm samt finare handarbeten. Lärarinnan finnes. Naturskönt beläget. Fina ref. Begär prospekt. **A. Bäckström.**

Karlskoga Praktiska läroverk för kvinnor — Sommarkursen — skola för utbildande av praktiskt dugande kvinnor, börjar 15 maj. Skola för Allmänbildning, Husmoderskola m. fl. Erhållet 1:a pris med diplom för guldmedalj i vävnad, sömnad o. konstslöjd m. fl. Slöjdläroverks utbildas. Goda platser erhållas. För män börjar 1 nov. 5,350 elever besökt skolorna. Prospekt mot dubbelt porto.
 Adr.: **Karlskoga. JOH. LINDHOLM.**

Freja-Tabletten
 som öfverträffar alla andra. **Freja-tabletten** är svensk vara, icke importerad. Agenter och återförsäljare antagas.
Choklad- & Konfektfabriken Freja, Gefle.

Fin smak! Möbler.
 Stilfulla möblemanger tillverkas med alla största o. sorg hos **Gideon Nilsson, Linköping.**

Annonsera i Idun!
Köp från Frälsningsarméns Handelsdepartement och Ni erhåller verkligt goda reella varor.
Musikinstrument. Stort sortiment förstklassiga, välstämda och omsorgsfullt justerade.
Téer. Äkta, rena. Berömda kvaliteter.
Kakao. Ren och af erkänd hög kval.
Dental. Förstklassigt antiseptiskt munvatten och dito tandpasta. Lofordande inlyg af professorn vid Karolinska Institutet E. Almqvist.
Armé-Tvål. Antiseptisk toalettvål.
Viola Ideal. Finesse toalettvål.
Putspulver. Rengöringsmedel för koppar m. fl. metaller.
Putskräm. Rengöringsmedel för alla metaller.
 Rikt illustrerad varukatalog, innehållande fullständiga varu- och prisuppgifter, sändes på begäran gratis och franco.

Öfvanstående m. fl. varor kunna erhållas vid eller genom hvarje Frälsningsarmé-kår, hos många hrr handlande eller direkt från Frälsningsarméns Handelsdepartement, Östernalmög. 24 & 26, Stockholm. Tel.: Riks. 85 81. Allm. 63 72. Filial: S. Allég. 9, Göteborg. Ri. 73 76.

FLORODOL
 Tvål

Ullt ifrån sitt första framvädande har Florodol tvålen vint en år från år ökad popularitet och detta tack vare sin absoluta renhet och sina utsökta ingredenser, som gör att Florodol tvålen intager en ställning framför alla andra toalettvålar.

Förnämsta medel att skydda huden och bevara hyns friskhet är Oatine-Crème
 — en kraftig, snöhvitt naturprodukt af ren hafre. Akta Oatine-Crème i hvit burk med grönt lock från The Oatine Co., London, säljes efter tullförhöjningen till 1.50 o. 3 kr. per burk. Oatine-Crème, -Tvål, -Puder o. -Balsam finnes öfverallt samt hos A. W. Nording, Biblioteksgatan 11, Birgerjarlsgat. 16 o. Drottninggatan 63, Stockholm.

TRICOPHEROUS

är världens förnämsta Hårmedel och öfverträffas icke af något annat liknande preparat.
 Pris pr fl. 2.50.
 Erhålles hos alla 1:a klass Parfymeri-, Drog- och Coiffyrfärfar.

BRUNKEBERGSTEATERN
 Alltid veckans bästa nyheter!
Idun utgifves denna vecka i A och B.